

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Podnikání zahraničních osob na území České republiky podle živnostenského zákona
Business of Foreign People in the Czech Republic According to the Trade Act

Student: Bc. Lucie Žvaková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Adam Ptašník, Ph.D.

Ostrava 2012

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Žvaková**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6208T011 Ekonomika a právo v podnikání**
Téma: **Podnikání zahraničních osob na území České republiky podle živnostenského zákona**
Business of Foreign People in the Czech Republic according to the Trade Act

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Vývoj právní úpravy živnostenského podnikání a úprava současná
3. Definování pojmu živnost a pojmů souvisejících
4. Živnostenské oprávnění zahraničních osob
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BAIERL, Petr. *Vybrané kapitoly z obchodního a živnostenského práva*. 3. vyd. Praha: Armex, 2010. 124 s. ISBN 978-8086795-95-9.

HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Praha: Anag, 2010. 409 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

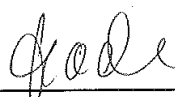
HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon a předpisy související: s komentářem a příklady : podle stavu k 1.7.2008*. Praha: Linde, 2008. 319 s. ISBN 978-80-7201-720-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Adam Ptašník, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošková
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1. a 2. dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne.....

.....
Jméno a příjmení

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ A ÚPRAVA SOUČASNÁ	7
2.1	HISTORIE ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ A JEHO PRAMENY	7
2.2	ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON	9
2.3	VYBRANÉ NOVELY ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA	9
2.4	SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA	11
3	DEFINOVÁNÍ POJMU ŽIVNOST A POJMŮ SOUVISEJÍCÍCH	14
3.1	ŽIVNOST	14
3.1.1	<i>Obecné znaky živnosti</i>	15
3.1.2	<i>Co není živností</i>	17
3.2	SUBJEKTY ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ	18
3.2.1	<i>Základní postavení subjektů</i>	18
3.2.2	<i>Zahraniční osoba</i>	19
3.3	PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI	20
3.3.1	<i>Všeobecné podmínky</i>	21
3.2.1	<i>Zvláštní podmínky</i>	23
3.4	PŘEKÁŽKY PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI	25
3.5	DRUHY ŽIVNOSTÍ	26
4.2.1	<i>Živnosti ohlašovací</i>	26
4.2.2	<i>Živnosti koncesované</i>	27
3.6	POVINNOSTI PODNIKATELE	28
4	ŽIVNOSTENSKÉ OPRAVNĚNÍ ZAHRANIČNÍCH OSOB	30
4.1	ZAHRANIČNÍ FYZICKÁ OSOBA	30
4.1.1	<i>Občan členské země EU, EHP a Švýcarska</i>	30
4.1.2	<i>Občan mimo členské země EU, EHP a Švýcarska</i>	37
4.2	ZAHRANIČNÍ PRÁVNICKÁ OSOBA	41
4.2.1	<i>Sídlo na území členského státu EU, EHP a Švýcarska</i>	41
4.2.2	<i>Sídlo mimo území členského státu EU, EHP a Švýcarska</i>	44
4.2.3	<i>Změna sídla právnické osoby</i>	47

4.3	MAJETKOVÁ ÚČAST V PRÁVNICKÉ OSOBĚ	48
4.4	ZŘÍZENÍ ORGANIZAČNÍ SLOŽKY PODNIKU	49
4.5	STATISTICKÉ ÚDAJE A JEJICH ZHODNOCENÍ.....	50
5	ZÁVĚR.....	56
	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	58
	SEZNAM TABULEK.....	60
	SEZNAM ZKRATEK.....	61
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 Úvod

Podnikání tvoří velmi důležitou a významnou část tržního mechanismu, každé ekonomicky vyspělé země. Můžeme jej označit za klíčový faktor, pomocí kterého dochází k rozvoji nejen ekonomiky české, ale i ekonomik zahraničních. Podnikání zároveň přispívá např. k fungování trhu, ke snižování nezaměstnanosti či rozvoje hospodářské soutěže a další. Podnikatelské prostředí je v každé zemi ovlivňováno řadou různých ekonomických i sociálních faktorů např. vývojem státní moci, rozlohou a polohou země, skladbou obyvatelstva, strukturou průmyslu, kulturními zvyky dané společnosti atd. V České republice nebylo v minulosti podnikání příliš přáno, zejména z důvodu vládnutí strany komunistické. V současné době je už tomu však naopak a dochází k nebývalému růstu podnikatelských aktivit.

Jednou z forem podnikání na území České republiky je podnikání na základě získaného živnostenského oprávnění podle živnostenského zákona. Tato právní úprava si za celou dobu své existence prošla řadou změn, úprav a doplněním. Jedná se o velmi významnou oblast fungujícího trhu v České republice.

Cílem této práce je analyzovat podmínky a jednotlivé možnosti, které zahraniční osoby na území ČR podle tohoto zákona mají. Důraz je kladen zejména na získání živnostenského oprávnění jednotlivých zahraničních osob, které je nutné k provozování zvolené živnosti.

V úvodní kapitole této práce se budeme zabývat samotným vznikem a vývojem živnostenského podnikání, postupným rozvojem a podobou současnou. Dozvíme se, podle jakých právních předpisů se živnostenské podnikání řídilo v minulosti a podle jakých předpisů se řídí v době dnešní. Zároveň si přiblížíme základní právní předpis, kterým je živnostenský zákon a rozebereme si jeho významné novely.

V následující kapitole se budeme věnovat konkrétním podmínkám stanovených živnostenským zákonem, dle kterých mohou zahraniční osoby na území ČR provozovat živnost. Vymežíme si, jaké činnosti spadají do živnostenského podnikání a jaké činnosti se naopak živnostenským zákonem řídit nebudou. Kdo všechno se může stát subjektem živnosti a jaké podmínky musí tyto osoby splnit. Zároveň u těchto osob nemohou existovat žádné překážky, které by provozování zvolené živnosti bránily. Upřesníme si, jaké konkrétní překážky mohou nastat před i během provozování živnosti. Poslední co si popíšeme, budou podmínky a povinnosti podnikatele, jež z živnostenského zákona pro tyto osoby vyplývají a jaké druhy živností živnostenský zákon rozlišuje.

V závěrečné kapitole této práce se budeme věnovat jednotlivým konkrétním typům zahraničních osob, jakým způsobem tyto osoby nabývají živnostenského oprávnění a dalším možnostem, které zahraniční osoby mají. Budeme se také věnovat činností živnostenských úřadů po ohlášení živností ohlašovací či po udělení koncese u živností koncesovaných. Nedílnou součástí kapitoly je také zřízení organizační složky podniku či změna sídla právnické osoby a nabývání majetkových podílů v právnických osobách na území České republiky. Součástí kapitoly bude také uvedení statistických údajů živnostenských oprávnění a jejich následné zhodnocení.

Závěrem této práce zhodnotíme podmínky živnostenského podnikání zahraničních osob na našem území.

2 Vývoj právní úpravy živnostenského podnikání a úprava současná

V úvodní kapitole se budeme zabývat vývojem podnikání z dob dávné minulosti až po jeho současnou podobu. Současné živnostenské podnikání, včetně jeho významu pro ekonomiku i společnost můžeme správně ohodnotit pouze z hlediska jeho historického vývoje. Podnikatelská činnost se liší dle kulturních zvyklostí jednotlivých zemí i jednotlivých časových období. Zhodnocení konkrétních stavů podnikání z minulosti, nám umožní a usnadní náhled na příležitosti i ohrožení, které se nám mohou stát v budoucnu. Tato kapitola nám dá přehled o postupném vývoji živnostenských činností. Zjistíme, dle jakých právních předpisů se živnostenské podnikání řídilo v minulosti a podle jakých právních předpisů se řídí dnes. Rozebereme si živnostenský zákon, který má zásadní vliv na činnosti podnikatelů i osob fyzických a jeho novely, které měly přispět ke zlepšení podnikatelských podmínek na samotném území České republiky.

2.1 Historie živnostenského podnikání a jeho prameny

První zmínky o podnikání můžeme nalézt již ve 13. století, kdy se začala rozvíjet řemesla, a docházelo k vytváření cechů. Cechy se začaly objevovat nejprve ve velkých městech, ale postupně se rozšířily i do městeček menších a vesnic. Rozkvět cechů byl zaznamenán ve století 14. a mohli bychom je charakterizovat, jako společenství, které bylo tvořeno výrobci stejného odvětví, jejichž hlavním posláním bylo ochránářství. Byly to veřejnoprávní korporace, které se řídily cechovními předpisy. K hlavním činnostem cechů patřilo – regulovat odbyt, objem produkce, výuku učňů, pracovní podmínky, hlídat ceny, kontrolovat počet mistrů v příslušném oboru a další. Nejvýraznějším znakem, který cechy charakterizoval, bylo, že danou živnost či řemeslo mohl vykonávat pouze příslušný člen cechu. Na jedné straně tyto předpisy chránily existenci a funkce cechovní výroby a na straně druhé bránily vystoupit z této organizace. Během 17. století dochází k velmi výraznému postavení řemesel, zvýšila se poptávka po řemeslných i obchodních zařízeních. Cechy se nejprve k novým technickým podmínkám stavěly negativně, kvůli rostoucí konkurenci, ale časem i ony začaly nové vynálezy a poznatky užívat ve svůj prospěch.

V průběhu pozdního 18. a raného 19. století (průmyslová revoluce) dochází poprvé k útlumu řemesel. V roce 1806, kdy došlo k rozpuštění Svaté říše římské, došlo zároveň k omezení právních řádů cechů a řemeslníci se mohli oprostit od působení v cechovní organizaci. Zároveň v tomto období vznikají manufaktury, které sebou přinesly významný

přelom v organizování výroby. Během tohoto období proto nebylo drobným řemeslníkům příliš práno. I přesto bylo fungování ekonomiky bez živností a řemesel nemyslitelné, neboť byly nejvýznamnějším a nejdůležitějším finančním zdrojem při hromadění kapitálu.

V průběhu 19. století se svoboda jednotlivých živností začala prosazovat v jednotlivých zemích světa. V Prusku byla zrušena povinnost být členem cechovní organizace v roce 1810. V Německé říši došlo k osvobození od povinnosti být členem cechu až v roce 1871.

V Rakousku-Uhersku se proto v polovině 19. století zrodila myšlenka přijmout jistá liberalistická pravidla a zásady, dle kterých by se podnikání řídilo. Návrh zákona vypracovaný ministrem financí K.L.von Bruckem byl přijat dne 20. prosince 1859 Zákon o živnostenském řádu č. 227/1859 ř.z. „*Podle tohoto řádu byl živnostníkem každý, kdo provozoval určitou zamýšlenou, usměrňovanou, pravidelnou, k výdělku směřující, na vlastní vrub a nebezpečí provozovanou činnost.*“¹ Živnosti se v této době rozdělovaly na svobodné a koncesní. Doplnujícím předpisem k živnostenskému řádu se stal obchodní zákoník z roku 1862, kterýmž se legalizovala konkurence obchodního podnikání. Během své platnosti prošel živnostenský řád mnohými úpravami a novelizacemi.

Významná změna proběhla v roce 1883, kdy došlo v Rakousku-Uhersku k novelizaci živnostenského řádu zákonem č. 39/1883 ř.z. Tato novelizace se uskutečnila z důvodu přizpůsobení se právní úpravě řemeslnického podnikání. Byly zavedeny živnosti řemeslnické,² k nimž byla potřeba doložit potvrzení o způsobilosti (výuční list). K další novelizaci došlo v roce 1885 zákonem č. 22/1885 ř. z., kdy došlo k úpravě pracovních podmínek dělníků.

V tomto období dochází rovněž ke zvyšování počtu zaměstnanců v řemeslných oborech. Největší nárůst živností je v oblasti potravinářství a stavebnictví, z důvodu rozvoje měst. U ostatních druhů živností dochází k restrukturalizaci (např. řemeslo obuvnické nezaniklo, z důvodu zavedení nových strojů, ale došlo ke změně na živnost opravárenskou). I přes tento příznivý vývoj živností i řemesel se hovoří o tzv. krizi řemeslnického stavu. Bylo to zejména z důvodu krize domácí práce např. 1 přádací stroj dokázal nahradit asi 200 přadláků. V roce 1850 bylo v textilním odvětví v Německu cca 250 tisíc domácích dílen a v roce 1880 došlo ke snížení tohoto počtu na 30 tisíc dílen.

---

¹FOLVARČNÁ, Andrea. *Malé a střední podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, a.s., 2005. 18 s. ISBN 80-86764-40-0.

²K řemeslnickým živnostem patřila běžná povolání např. obuvníci, pekaři, krejčí, truhláři, zámečníci, řezníci, sklenáři, holiči, atd.

Můžeme tedy říci, že přelom mezi 19. a 20. stoletím se stal ukončením průběhu potlačení živnostenských oborů. Došlo k zajištění fungujícího tržního segmentu malými živnostenskými podniky doplněné vzájemnou individuální a masovou výrobou.

2.2 Živnostenský zákon

Zákon č. 455/1991 Sb., ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů je obecným veřejnoprávním předpisem. Tento zákon upravuje vzájemné vztahy mezi podnikateli a státem. Je velmi důležitým právním předpisem definující podmínky živnostenského podnikání fyzických a právnických osob, tuzemských i zahraničních. Zabývá se podnikáním v oblasti obchodu a služeb, výroby a samostatnou výdělečnou činností fyzických osob v daných oblastech. Výjimkou jsou činnosti, které jsou z živnostenského zákona vyloučeny a upraveny zvláštními právními předpisy. Tento zákon velmi ovlivňuje podnikatelské aktivity mnoha firem i činnosti menších podnikatelů.³

Zákon o živnostenském podnikání prošel během své platnosti řadou změn, úprav a doplněním. Byl mnohokrát přímo i nepřímo novelizován. Jednotlivé úpravy byly zpravidla dílčí a nijak zásadním způsobem neměly vliv na celkové znění zákona, ani na jeho základní principy. Byly pouze reakcí na nově přijímané právní normy a předpisy.

Živnostenský zákon především upravuje podmínky živnostenského podnikání a zároveň provádí kontrolní činnost nad dodržováním těchto předepsaných podmínek. Jsou v něm obsažena jednotlivá práva a povinnosti podnikatelů, definuje všeobecné a zvláštní podmínky k získání živnostenského oprávnění, rozsah živnostenského oprávnění, jeho vznik, změnu, zánik a pozastavení provozování živnosti na potřebnou dobu pro podnikatele. Rozděluje živnosti a dále upravuje kontrolu správních orgánů včetně následných důsledků a sankcí vyplývající z porušení stanovených podmínek upravených tímto zákonem.

2.3 Vybrané novely živnostenského zákona

První významná změna v živnostenském podnikání proběhla novelou zákona č. 286/1995 Sb. Tato změna zásadním způsobem zjednodušila vstup do podnikání, upřesnila všeobecné podmínky živnostenského podnikání i podmínky živnostenského podnikání zahraničních osob. Vyřešila rovněž podnikání průmyslových podniků.

---

³ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Praha: Anag, 2010. 7 s. ISBN 978-80-7263-615-0

Ke konci roku 1999 byla přijatá novela zákona č. 356/1999 Sb., během níž došlo ke změnám a úpravám podmínek nejen pro podnikatele, ale také pro pracovníky státní správy. Změny se týkaly obecné části zákona i jeho jednotlivých příloh. Upravily se podmínky prokazování odborné způsobilosti (u živností řemeslných), upřesnilo se vydávání živnostenského oprávnění, změnily se povinnosti podnikatelů k živnostenským úřadům. Ke změnám došlo i v obsahu příloh, podle změn zvláštních právních norem a zároveň došlo k doplnění příloh o nové živnosti.

Nová právní úprava živnostenského zákona účinná od 1. května 2004 byla přijata novelou pod č. 167/2004 Sb. Tímto datem se Česká republika s dalšími 9 zeměmi stala členským státem Evropské unie. Na základě této skutečnosti byly přijaty podmínky k podnikání pro občany členských států Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska. U těchto občanů došlo k jednoduššímu prokazování splněných podmínek (všeobecných i zvláštních) při provozování živnosti.

Další novelou byla novela přímá, provedená zákonem č. 214/2006 Sb. V rámci této novely došlo ke změnám v obecné části a také v dalších obsahových částech několika zákonů např. v zákonu č. 570/1991 Sb.,⁴ zákonu č. 582/1991 Sb.,⁵ zákonu č. 337/1992 Sb.,⁶ zákonu č. 592/1992 Sb.,⁷ zákonu č. 48/1997 Sb.,⁸ a zákonu č. 435/2004 Sb.,⁹ a v dalších zákonech. Daná právní úprava umožnila jednodušší způsob registrace podnikatele do živnostenského podnikání. Došlo ke vzniku centrálních registračních míst (dále jen CRM), kde živnostníci mohli provádět různé úkony, živnostenské úřady mohly přijímat důležitá data a následně informovat další orgány státní správy v zákonem určené lhůtě. Touto přijatou novelou se velmi zjednodušila vzájemná komunikace mezi podnikajícími osobami a veřejnou správou a zároveň také komunikace mezi orgány veřejné správy vzájemně.

Velká novela živnostenského zákona byla přijata pod číslem zákona 130/2008 Sb., která nabyla účinnosti 1. 7. 2008. Účelem této novely bylo zejména urychlit a zjednodušit vznik živnostenského oprávnění, usnadnit vstup do podnikatelského života začínajícím podnikatelům a také zjednodušit změny nebo rozšířit činnosti podnikatelů stávajících. Nejvýznamnější změny se týkaly zrušení živnostenských listin i listin koncesních a jejich nahrazení výpisem z živnostenského rejstříku, náhrada dosavadních volných živností

---

⁴ Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů

⁶ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

za jedinou volnou živnost víceoborovou, snížení požadavků na prokazování odborné způsobilosti, větší volnost živnostenským úřadům v úředních postupech a zmírnění povinností uvádět informace nebo dokládat údaje k ohlášení nebo k žádosti o koncesi, které již byly někde úředně evidovány. Živnostenský úřad si u české fyzické osoby nebo u zahraniční fyzické osoby, jejíž poslední pobyt byl na území ČR, může elektronicky vyžádat doklad o bezúhonnosti u správce Rejstříků trestů. Rovněž podnikatel nemusí předkládat doklad o bezdlužnosti v oblasti daní a sociálního a zdravotního pojištění. Podnikatelé mohou komunikovat s kterýmkoliv obecním živnostenským úřadem v rámci celé republiky. Celý systém se stal daleko přehlednějším.¹⁰

Rozsáhlá novela zákona č. 155/2010 Sb., která je účinná od 1. 8. 2010 snižuje a odstraňuje administrativní zatížení pro podnikatele. Další změny se týkaly bezúhonnosti, údajů při ohlášení živnosti nebo při podání žádosti o koncesi a celkově došlo k jednoduššímu zahájení podnikání. U některých živností vázaných a koncesovaných se upřesňuje prokazování odborné způsobilosti.

I v roce 2011 byl živnostenský zákon několikrát novelizován. Došlo ke schválení novely, s níž přišly významné změny u zahraničních fyzických osob z tzv. třetích zemí. Tyto osoby se již nemusí povinně zapisovat do obchodního rejstříku. Tato skutečnost velmi zjednodušila průběh vzniku živnostenského oprávnění u těchto občanů. Novela zákona č. 170/2011 zrušila povinnost označovat provozovnu identifikačním číslem. Dále umožnila podnikateli oznámit přes CRM změny údajů finančnímu úřadu, úřadu práce, zdravotní pojišťovně či správě sociálního zabezpečení, které již neohlašuje živnostenskému úřadu. Zároveň podnikateli odpadla povinnost oznámit živnostenskému úřadu změnu místa podnikání, neboť adresa bydliště zůstane i v případě změny této adresy vždy místem podnikatelské činnosti.

2.4 Současná právní úprava živnostenského zákona

Základním právním předpisem, podle kterého se v současné době živnostenské podnikání na našem území řídí, je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)¹¹, ze dne 2. října 1991. Tento zákon si prošel mnohými změnami,

---

¹⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon a předpisy souvisící: s komentářem a příklady: podle stavu k 1. 7. 2008. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-720-1.*

¹¹ Zákon č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), byl již celkem 127 krát novelizován. V minulém roce došlo celkem k 6 novelizacím. K novelizacím dochází zejména z důvodů snížení administrativy pro podnikatele a také z důvodu ulehčení vstupu do podnikatelského života. Zákon č. 455/1991 Sb., ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č.

úpravami a doplněními. Předmětem úpravy tohoto zákona je stanovení podmínek živnostenského podnikání (živností) a také následná kontrola nad dodržením a splněním těchto definovaných podmínek, včetně sankcí plynoucí při porušení daných podmínek a povinností.. Definuje základní podmínky pro fyzické a právnické osoby (tuzemské i zahraniční).

Živnostenský zákon je rozdělen do 6 částí. První část je věnována všeobecným ustanovením živnostenského podnikání, ve druhé části jsou rozděleny živnosti, v části třetí je upraven rozsah živnostenského oprávnění, část čtvrtá se zabývá vznikem, změnou a zánikem živnostenského oprávnění a živnostenským rejstříkem. Část pátá definuje živnostenskou kontrolu a správní delikty a poslední šestá část obsahuje společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

V živnostenském zákoně je obsaženo celkem 5 příloh. Konkrétně se jedná o tyto:

- přílohu č. 1 tvoří seznam řemeslných živností,
- přílohu č. 2 tvoří seznam vázaných živností,
- přílohu č. 3 tvoří seznam koncesovaných živností,
- v příloze č. 4 najdeme seznam oborů činností živností volných,

---

200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 49/1997 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 79/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 280/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 358/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., nařízení vlády 140/2000 Sb., zákona č. 149/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb., zákona č. 249/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 309/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 409/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., nařízení vlády 468/2000 Sb., nařízení vlády č. 469/2000 Sb., zákona č. 61/2001 Sb., zákona č. 100/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 164/2001 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 478/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 119/2002 Sb., zákona č. 174/2002 Sb., zákona č. 281/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezem Ústavního soudu č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 130/2003 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 228/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 38/2004 Sb., zákona č. 119/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb. (úplné znění zákon č. 374/2004 Sb.), zákona č. 695/2004 Sb., zákona č. 499/2005 Sb., zákona č. 58/2005 Sb., zákona č. 95/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 358/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 76/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 131/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 191/2006 Sb., zákona č. 212/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 225/2006 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 160/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., nálezem Ústavního soudu č. 151/2009 Sb., zákonem č. 227/2009 Sb., zákonem č. 285/2009 Sb., zákonem č. 145/2010 Sb., zákonem č. 155/2010 Sb. a zákonem č. 160/2010 Sb., zákonem č. 424/2010 Sb., zákonem č. 427/2010 Sb., zákonem č. 73/2011 Sb., zákonem č. 152/2011 Sb., zákonem č. 350/2011 Sb., zákonem č. 351/2011 Sb., zákonem č. 355/2011 Sb., zákonem č. 420/2011 Sb.

- a v příloze č. 5 je seznam jednotlivých živností, jež musí podnikající osoba zajistit jinou fyzickou osobou, která disponuje odbornou způsobilostí, jež je stanovena touto přílohou.

Jednotlivé přílohy navazují na konkrétní živnostenský zákon.

V mnoha případech, ale není živnostenské podnikání upraveno pouze živnostenským zákonem, ale spoustou dalších právních předpisů a norem, jež danou problematiku upravují. Dalšími právními předpisy, jenž úzce souvisejí s živnostenským podnikáním je zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 278/2008Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 18/2004 Sb. (výňatek), o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů. Významným právním předpisem je také obchodní zákoník č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.¹²

Další práva a povinnosti plynoucí podnikatelům a fyzickým osobám z tohoto zákona, jsou stanoveny i ostatními právními předpisy upravující např. účetnictví, daňovou povinnost, sociální zabezpečení, ochranu spotřebitele a mnoho dalších.

Došli jsme k závěru, že živnostenské podnikání má svou hlubokou historii a zapuštěné kořeny. Jeho postupný vývoj nám ukazuje mnoho cest, kterými si živnostenské podnikání prošlo, ale zároveň nám odhaluje mnoho podob se současným stavem živnostenského podnikání nejen v České republice, ale také v ostatních zemích světa. Významným právním předpisem doby minulé byl Živnostenský řád z roku 1859, doplněn obchodním zákoníkem z roku 1862. Zásadní změnu v živnostenském podnikání pak sebou přinesla úprava zákona živnostenského z roku 1991. Tento zákon ovlivňuje zásadním způsobem podnikatelské aktivity mnoha podnikatelů i osob samostatně výdělečně činných. Tímto jsme uzavřeli kapitolu vývoje živnostenského podnikání a následně se již budeme zabývat konkrétními podmínkami, dle kterých je možno na území České republiky podnikat, na základě podmínek stanovených živnostenským zákonem.

---

¹² BAIERL, Petr. *Vybrané kapitoly z obchodního a živnostenského práva*. 3. vyd. Praha: Armex, 2010. 103 s. ISBN 978-8086795-95-9.

3 Definování pojmu živnost a pojmů souvisejících

V úvodní kapitole jsme zaměřili svou pozornost na vývoj živnostenského podnikání až po jeho současnou podobu. Nyní se již budeme věnovat konkrétním podmínkám, dle kterých je možno na území České republiky živnostenské podnikání provozovat. Nejprve si vysvětlíme, co vlastně představuje pojem živnost a co naopak do živnostenského podnikání nenáleží. Dozvíme se, kdo všechno se může stát subjektem živnostenského podnikání a jaké podmínky musí tato osoba splnit. Zároveň u těchto subjektů nemohou existovat žádné překážky, které by bránily provozování živnosti. V neposlední řadě si popíšeme, jaké druhy živností živnostenský zákon rozlišuje a jaké jsou základní podmínky a povinnosti podnikatele.

3.1 Živnost

Obecná definice podnikání je upravena obchodním zákoníkem v § 2 odst. 1 tímto způsobem: „*podnikáním se obecně rozumí soustavná činnost prováděna samostatně podnikatelem, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.*“¹³ Takto upravená definice je úpravou soukromoprávní, neboť popisuje pozice podnikatelů, jejich obchodně-závazkové vztahy a vztahy, jež s daným podnikáním souvisejí.

Naproti tomu zákon živnostenský upravuje jednotlivé vztahy mezi podnikateli a státem. Dále stanovuje základní podmínky, jež jsou potřebné k získání živnostenského oprávnění a následného vykonávání podnikatelské činnosti fyzických a právnických osob, jak tuzemských, tak i zahraničních. Živnostenský zákon je předpisem veřejnoprávním se soukromoprávními prvky.

Pojem „živnost“ je upravena a definována živnostenským zákonem v § 2 takto: „*Živností je soustavná činnost provozována samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“¹⁴ Osoba, která vykonává živnost, můžeme označit za živnostníka. Došli jsme tedy k závěru, že živnostník (fyzická i právnická osoba, tuzemská i zahraniční) provozující živnost, je současně dle obchodního zákoníku i podnikatelem a jeho provozovaná živnost se musí řídit zákonem živnostenským, ale zároveň i obchodním zákoníkem.

Živnost můžeme vykonávat v oblastech výroby, obchodu nebo při poskytování služeb. Podnikatelské činnosti vykazující znaky živnosti lze provozovat až po obdržení živnostenského oprávnění.

---

¹³ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

Živnostenským podnikáním se tedy rozumí, podnikání podle podmínek upravených živnostenským zákonem. V širším pojetí může být živnost chápána jako specifická část podnikatelské činnosti, která je upravena Obchodním zákoníkem. V užším pojetí je živnost upravena živnostenským zákonem tak, že na straně jedné definuje pojmové znaky, které musí být současně splněny, a na straně druhé činnosti vylučuje, které do živnostenského podnikání nespadají.

Došli jsme tedy k závěru, že živností se rozumí veškeré činnosti, které současně vykazuje všechny definované pojmové znaky upravené živnostenským zákonem a zároveň se nemůže jednat o činnosti, které jsou z této právní úpravy vyloučeny.

Živnost mohou provozovat také právnické osoby a osoby zahraniční, které se povinně zapisují do obchodního rejstříku. Tyto osoby musí být rovněž držiteli živnostenského oprávnění, aby mohly vykonávat podnikatelskou činnost podle zákona o živnostenském podnikání. Týká se to také subjektů, které se do obchodního rejstříku zapisovat nemusí. Z toho plyne, že provozovat živnost mohou také obchodní společnosti, družstva, státní podnik či jiné osoby zapsané v obchodním rejstříku, jejichž činnost vykazuje znaky živnosti.

Do obchodního rejstříku se mohou také dobrovolně zapsat české fyzické osoby (živnostníci), ale také zahraniční fyzické osoby s bydlištěm na území některého z členských států Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru či občan Švýcarska.

3.1.1 Obecné znaky živnosti

Jak již bylo uvedeno výše, živnostenským podnikáním se rozumí soustavná činnost, která je provozována samostatně, vlastním jménem podnikatele, na jeho vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Obecné znaky živnosti živnostenský zákon nijak blíže nedefinuje, a proto je potřeba tyto pojmy pochopit v jejich běžném obecném významu. Živnost je definována těmito obecnými znaky:

- soustavnost,
- samostatnost,
- vykonávána vlastním jménem podnikatele,
- vykonávána na vlastní odpovědnost podnikatele,
- vykonávána za účelem dosažení zisku,
- a vykonávána za podmínek stanovených Živnostenským zákonem.

Prvním obecným znakem živnosti můžeme označit soustavnost. Tento pojem můžeme chápat jako určitý výkon dané činnosti, který trvá nebo se pravidelně opakuje v určitém časovém intervalu. Jedná se o stejnou činnost, vykonávanou alespoň jednou za rok.

Soustavností se také rozumí činnost, která je vykonávána sezónně, pokud se však bude každoročně opakovat. Dále může být soustavností myšlená činnost, u níž je potřeba delšího časového období (např. vypracování projektu či stavba). Jedná se ale o to, aby byly posuzovány dané okolnosti u konkrétních případů.

Druhým obecným znakem živnosti můžeme označit samostatnost. Samostatností se rozumí, že osoba vykonávající živnost je držitelem živnostenského oprávnění a provozuje tuto činnost samostatně tj. svým vlastním jménem a na svou vlastní odpovědnost. Tato osoba o své činnosti rozhoduje sama, zároveň činnost sama řídí a zajišťuje. Samostatností není dosaženo v případě, že osoba, která je držitelem živnostenského oprávnění zaměstnává další osoby, jež jsou také držiteli živnostenského oprávnění k určité činnosti. Rovněž je potřeba každý případ posuzovat dle konkrétní povahy.

Třetím obecným znakem je vykonávání živnosti vlastním jménem. Pod tímto pojmem je třeba představit si, že osoba vykonávající podnikatelskou činnost provádí právní úkony pod názvem obchodní firmy nebo pod svým jménem a příjmením či názvem, pod kterým podnikatel nebo jeho zaměstnanci či jiné zmocněné osoby vykonávají danou živnost. Podnikatel vystupuje a činí právní úkony pod názvem své obchodní firmy. Fyzická osoba (osoba, která není zapsána v obchodním rejstříku) provádí právní úkony pod svým jménem a příjmením a právnická osoba (podnikatel) vystupuje pod svým názvem.

Čtvrtým obecným znakem můžeme označit provozování živnosti na vlastní odpovědnost. To znamená, že osoba provozující živnost je odpovědná za své závazky, vyplývající ze své podnikatelské činnosti a ručí za ně celým svým majetkem. Jedná se o odpovědnost této osoby za dodržení právních předpisů, závazků a cíle podnikatelské činnosti. V případě fyzické osoby se jedná o majetek osobní, u právnické osoby se pak jedná o majetek obchodní.

Pátým obecným znakem je dosažení zisku. U většiny podnikatelů se jedná o ten nejdůležitější prvek, proč začít podnikat. Zisku v případě provozování živností nemusí být dosaženo. Postačující je vůle osoby, která vykonávala podnikatelskou činnost, že chtěla zisku dosáhnout. Pokud se nějakého zisku dosáhne, není stanoveno pro jaké účely, má být zisk použit.

Všechny tyto obecné znaky živnosti musí být splněny zároveň, abychom mohli usoudit, zda se vykonávaná činnost bude řídit živnostenský zákonem nebo se tímto zákonem řídit nebude.

Aby se jednalo o živnost, musí být splněna i poslední podmínka, kterou je, aby živnost byla vykonávána za podmínek stanovených živnostenský zákonem. Tento zákon upravuje

činnosti, které je osoba provozující živnost oprávněna vykonávat a stanoví rovněž její rozsah. V případě, že dojde k překročení daného rozsahu, jedná se o porušení zákona, neoprávněné podnikání a živnostenský úřad může této osobě uložit sankci.

3.1.2 Co není živností

Živnostenské podnikání představuje činnosti, jejichž obecné znaky jsou si velmi podobné s činnostmi definovanými Obchodním zákoníkem. Živností jsou ale činnosti, vykonávané na základě uděleného živnostenského oprávnění a na základě podmínek stanovených živnostenským zákonem. Můžeme tedy říci, že ostatní činnosti nemohou být živnostmi a jsou proto z živnostenského zákona vyloučeny i v případě, že by jejich provozování splňovalo základní obecné pojmové znaky živnosti. V živnostenském zákoně jsou tedy vymezeny i činnosti, které živnostmi nejsou. Jedná se o tzv. negativní vymezení živností.

*„Živnostenskému zákonu nepodléhají činnosti vyhrazené zákonem státu nebo související se správou a využíváním výsledků duševní tvůrčí činnosti, profesní činnost fyzických osob a okruh dalších činností upravených zvláštními zákony“.*¹⁵

Kromě činností, které jsou vyhrazeny státu, se negativní vymezení živností týká také činností, provozovaných dle zvláštních právních předpisů a současně jsou z živnostenského zákona vyloučeny i v případě, že splňují základní pojmové znaky živnosti, kterými jsou soustavnost, samostatnost, vykonávání činnosti vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.

Činnosti vyloučené z živnostenského zákona jsou uvedeny taxativně. Jedná se o takové činnosti, které kdyby byly podřízené živnostenskému zákonu, bylo by to vzhledem k jejich povaze nevhodné. Zároveň tyto činnosti musí být upraveny samostatně zvláštní právní úpravou.

Živností nejsou rovněž činnosti, které nesplňují předpoklady § 2 živnostenského zákona, tj. základní pojmové znaky živnosti a podmínky vymezené tímto zákonem. Živností nemohou být ani činnosti, které zákon nedovoluje či jej rovnou zakazuje. V České republice existuje mnoho činností, které nejsou zakázány, ale i tak mohou být ze zákona udělovány tresty. Jsou to totiž činnosti nedovolené.

---

¹⁵ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vydání. Praha: Anag, 2010. 409 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

Činnosti, které jsou z živnostenského zákona vyloučeny, jsou uvedeny v § 3 tohoto zákona. Nejedná se o nic jiného, než že tyto činnosti musí být upraveny jinými zvláštními právními předpisy.

3.2 Subjekty živnostenského podnikání

Subjektem živnostenského podnikání se může stát fyzická nebo právnická osoba, jak tuzemská, tak zahraniční, pokud splní podmínky stanovené živnostenským zákonem. Pojmy fyzické a právnické osoby jsou vysvětleny a upraveny v zákoníku občanském, ale jejich vztahy týkající se živnostenského podnikání již definuje a upravuje zákon živnostenský. Subjekty oprávněné provozovat živnost jsou upraveny v § 5 živnostenského zákona. „Zákon tak konstatuje v souladu s čl. 13 Ústavy a čl. 26 Listiny základních práv a svobod (ústavní zákon č. 23/1991 Sb.) – nárok na živnostenské oprávnění pro každého, kdo splní předepsané podmínky.“¹⁶

3.2.1 Základní postavení subjektů

Subjektem živnostenského podnikání jsou vyjma českých občanů, také občané zahraničních států. Tyto osoby mohou provozovat živnost ve stejném rozsahu a za stejných podmínek definovaných živnostenským zákonem, jako osoby české.

Fyzická osoba se může stát subjektem živnostenského podnikání při dovršení osmnáctého roku svého života, jak je upraveno v § 6 odstavce 1 písmene a) živnostenského zákona. V živnostenském zákoně je však také uvedena výjimka, podle které mohou vykonávat živnost také fyzické osoby, které nemají plnou způsobilost k právním úkonům prostřednictvím svého odpovědného zástupce, který ovšem musí být plně způsobilý k právním úkonům. Tato výjimka se týká nezletilých osob nebo osob, jejichž způsobilost byla soudem omezena. V tomto případě musí ohlásit živnost či požádat o koncesi zákonný zástupce této osoby s udělením souhlasu soudu a za podmínek stanovených zákonem.¹⁷

Subjektem živnostenského podnikání se může stát také osoba právnická. Právnické osoby mají povinnost zapsat se do obchodního nebo obdobného rejstříku. Před tímto zápisem můžeme takovéto právnické osobě vystavit výpis z živnostenského rejstříku, který slouží jako doklad a splňuje podmínky pro vznik živnostenského oprávnění.

---

¹⁶ HORZINKOVÁ, E.; URBAN, V. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 12. Aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 7. 2008. 34 s. ISBN 978-80-7201-720-1.

¹⁷ §12 odst. 1 a 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Fyzické osoby (podnikatelé) mohou sami o zápis do obchodního rejstříku také zažádat. Jedná se o tzv. fakultativní zápis. Tímto zápisem se podnikatel (zahraniční fyzická osoba) nestane osobou právnickou, ale jen podnikatelem, který je zapsán v obchodním rejstříku.

V případě, že podnikatel již nesplňuje podmínky, díky kterým byl povinen zapsat se do obchodního rejstříku, může obecní živnostenský úřad zažádat o vymazání z této evidence. Rozhodujícím faktorem, zda daná osoba je či už není podnikatelem podle živnostenského zákona, je fakt, je-li držitelem živnostenského oprávnění, který je nutný k provozování živnosti a které vzniklo dnem ohlášení živnosti nebo dnem podání žádosti o koncesi. Živnostenský úřad může podnikateli živnostenské oprávnění také zrušit, pokud přestane živnost provozovat na déle než 4 roky.¹⁸ Toto však neplatí, pokud podnikatel o přerušení provozování živnosti zažádal.¹⁹

3.2.2 Zahraniční osoba

Zahraniční osoba je podle obchodního zákoníku definována v § 21 odst. 2 tímto způsobem: „*zahraniční osobou se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem mimo území ČR.*“²⁰ Oproti tomu živnostenský zákon definuje zahraniční osobu v § 5 odst. 2 takto: *fyzická osoba, která nemá bydliště na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky (dále jen zahraniční osoba), může na území České republiky provozovat živnost za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako česká osoba, pokud z tohoto nebo zvláštního zákona nevyplývá něco jiného.*“ Na základě této definice jsme došli k závěru, že podle živnostenského zákona mohou začít provozovat živnost i osoby, které nemají bydliště v žádném státě (bezdomovci). Rozhodujícím faktem u fyzické osoby je tedy bydliště, nikoliv její státní příslušnost a u osoby právnické sídlo, nikoliv právní úprava státu, dle kterého byla tato osoba zřízena. Bydlištěm fyzické osoby na území ČR se chápe trvalý pobyt na tomto území. Fyzická osoba, která tento trvalý pobyt nemá je tedy zahraniční fyzickou osobou. Sídlem právnické osoby je taková adresa, která je zapsána v dané evidenci příslušného státu. Jedná se o místo, z něž právnická osoba řídí svou podnikatelskou činnost.

Zahraniční osoby, které chtějí začít podnikat na našem území dle živnostenského zákona, musí mít povolen pobyt na našem území a tuto skutečnost musí prokázat a doložit

---

¹⁸ § 58 odst. 3 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ § 31 odst. 11 zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ § 21 odst. 2 zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

příslušnými doklady. Při ohlášení živnosti nebo žádosti o udělení koncese je potřeba přiložit doklad potvrzující udělení víza k pobytu delší než 90 dní nebo doložit povolení k trvalému pobytu. Tato podmínka se netýká zahraničních osob podnikajících na našem území prostřednictvím organizační složky podniku, občanů členských států Evropské unie, občanů Evropského hospodářského prostoru a občanů Švýcarska.

Další podmínku, kterou musí zahraniční osoba (fyzická nebo právnická) splnit, je zápis do obchodního rejstříku. Tato povinnost se týká občanů z tzv. třetích zemí (tj. občané mimo členské státy EU, EHP nebo Švýcarska). Tyto zahraniční osoby mají tento zápis povinný, pokud chtějí živnostensky podnikat na našem území. Základními podmínkami pro udělení živnostenského oprávnění je samozřejmě splnění všeobecných a zvláštních podmínek provozování živnosti.

Dále si ještě vysvětlíme, co představuje pojem cizinec. Cizincem je osoba fyzická, která není státním příslušníkem (občanem) České republiky, včetně státního příslušníka EU. Definice cizince je upravena zákonem č. 326/1999Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Cizinec, který chce zahájit živnostenské podnikání na území ČR, musí mít k tomuto účelu udělen alespoň přechodný pobyt na našem území delší než 90 dnů. Tento přechodný pobyt je osobě udělen zpravidla na dobu 1 roku. Toto se však netýká cizinců, kteří zažádali o azyl dle zákona č. 325/ 1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).

Osoba azylanta nebo osoba, které byla přidělena doplňková ochrana ²¹ (včetně jejich rodinných příslušníků) je považována za cizince s uděleným trvalým pobytem. Těmto státním příslušníkům bylo přiznáno postavení české osoby s bydlištěm na území České republiky dle zvláštních zákonů a mohou tedy provozovat živnost za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako český občan. ²²

3.3 Podmínky provozování živnosti

Základem k získání živnostenského oprávnění je předpoklad, že daná osoba splní veřejnoprávní podmínky stanovené živnostenským zákonem. Tyto podmínky musí osoba provozující živnost splnit při vzniku živnostenského oprávnění, tak i během celé doby

---

²¹ Doplňková ochrana je udělována cizinci, který z nějakých důvodů nesplňuje podmínky udělení azylu, a jsou zde důvodné obavy, že vrácení této osoby do země, jehož je tato osoba státním příslušníkem nebo do země posledního pobytu této osoby, hrozilo by jí vážné nebezpečí újmy.

²² § 5 odst. 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

provozování živnosti. Pokud požadované podmínky splněny nebudou, může dojít k pozastavení vykonávané živnosti nebo přímo ke zrušení živnostenského oprávnění.

Živnostenský zákon upravuje podmínky všeobecné a zvláštní. Všeobecné podmínky musí osoby (fyzické i právnické) splnit u všech vykonávaných živností. Podmínky zvláštní musí být splněny jen u určitých druhů živností, u kterých je to dle zákona vyžadováno. Podmínky vztahující se na samotný výkon provozování živnosti jsou živnostenským zákonem upraveny jako povinnosti, týkající se např. ohlášení změn, označení provozovny aj. při vykonávání živnosti. Zákonem stanovené podmínky musí dodržovat subjekt tj. podnikatel, odpovědný zástupce, či další osoby, které jsou účastny živnostenského podnikání.

Podmínky živnostenského podnikání jsou upraveny nejen zákonem živnostenským, ale také mnohými dalšími zvláštními právními předpisy, neboť není možné tuto problematiku řešit jen zákonem živnostenským.

3.3.1 Všeobecné podmínky

Všeobecnými podmínkami pro živnostenské podnikání se rozumí:

- dovršení 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- a bezúhonnost.

Tyto podmínky musí fyzická i právnická osoba provozující živnost splnit vždy.

První všeobecnou podmínkou k získání živnostenského oprávnění u **fyzických osob** je dosažení zletilosti tj. dovršení 18 let. Vylučuje to tedy úpravu občanského zákoníku, ve kterém je v § 8 odst. 2 uvedeno toto: „Zletilost se nabývá dovršením osmnáctého roku. Před dosažením tohoto věku se zletilost nabývá jen uzavřením manželství. Takto nabytá zletilost se neztrácí ani zánikem manželství ani prohlášením manželství za neplatné.“ Došli jsme tedy k závěru, že fyzická osoba se může stát subjektem živnostenského podnikání až po dovršení zletilosti tj. dosažením 18 roku svého života a tato zletilost nemůže být nahrazena nabytím zletilosti dle zákoníku občanského.

Druhou podmínkou je způsobilost k právním úkonům. Tato způsobilost vzniká u fyzické osoby právě dovršením hranice 18 let. Fyzická osoba na základě způsobilosti k právním úkonům může svými vlastními právními úkony nabývat práva a brát na sebe povinnosti. V této podmínce se úprava živnostenského zákona shoduje s úpravou občanského zákoníku.

Třetí a zároveň poslední všeobecnou podmínkou je bezúhonnost. Bezúhonnou osobu je občan, jež nebyl pravomocně odsouzen za úmyslně spáchaný trestný čin související s podnikáním či s předmětem jeho podnikání podle úpravy živnostenského zákona. Tento zákon definuje bezúhonnou osobu negativně, tj. zákon určuje osobu, která není bezúhonná v § 6 odst. 2.

Bezúhonnost osoby zjistíme z výpisu Rejstříku trestů nebo dokladu obdobného. Předkládaný výpis o bezúhonnosti nesmí být starší jak 3 měsíce. Občan členského státu Evropské unie prokazuje svou bezúhonnost výpisem z evidence trestů či dokladem obdobným, vydaným daný soudní či správní orgán těchto států nebo členským státem, v němž měla tato osoba poslední pobyt. Pokud členský stát EU tento doklad nevydává, může zahraniční fyzická osoba předložit čestné prohlášení o bezúhonnosti vykonané před notářem nebo příslušným orgánem státu, jehož je občanem. Čestné prohlášení o bezúhonnosti může rovněž vykonat před notářem či příslušným orgánem státu jeho posledního pobytu. Tento doklad může také zahraniční fyzická osoba nahradit dokladem o odborné kvalifikaci, který ovšem musí prokazovat bezúhonnost.²³ U zahraniční fyzické osoby, která je státním příslušníkem členského státu EU a poslední místo pobytu bylo v ČR, si může živnostenský úřad vyžádat výpis z Rejstříku trestů v elektronické podobě.

Občan ze států z třetích zemí prokazuje svou bezúhonnost rovněž výpisem z evidence trestů nebo obdobným dokladem vydaný státem, jehož je tato osoba státním příslušníkem. Pokud stát tento doklad nevystavuje, doloží fyzická osoba svou bezúhonnost čestným prohlášením. Toto prohlášení může vykonat osobně před notářem nebo příslušným orgánem státu, jehož je občanem. Dále může časté prohlášení učinit před notářem nebo orgánem státu svého posledního pobytu. Tyto osoby musí veškeré dokumenty a doklady informující o daných skutečnostech vydané cizím státem předložit jednak v originále, ale i ověřenou kopii s českým překladem. Překlad musí provést tlumočnick zapsaný v seznamu znalců a tlumočníků. Zároveň musí být ověřen podpis a razítko na originálech dokumentu (tzv. superlegalizace). Překlad nemusí předkládat občan EU, pokud není žádná pochybnost o pravdivosti a správnosti překladu či pravosti podpisu a razítka. Je třeba posuzovat případ od případu.

Dále je třeba říci, že zahraniční osoba, která má na území České republiky bydliště nebo získala trvalý pobyt, předkládá k posouzení bezúhonnosti pouze výpis z Rejstříku trestů

---

²³ § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

vydaný Českou republikou. Tato osoba se však v minulosti mohla dopustit v jiných státech mnoha různých trestných deliktů. Toto však už živnostenský zákon neřeší a neupravuje.

Zahraniční fyzická osoba z třetích zemí, která chce získat živnostenské oprávnění a nemá v zahraničí založen žádný podnik, tzn., že nemůže na území ČR založit organizační složku podniku, musí splnit ještě jednu obecnou podmínku, kterou je povolení k pobytu na našem území. Některých zahraničních osob se ustanovení o povolení pobytu netýká, a proto živnostenský zákon odkazuje na zákon č. 326/1999 Sb.²⁴

Zahraniční právnické osoby musí splnit všeobecné podmínky prostřednictvím svého vedoucího organizační složky podniku. Tato osoba musí splnit podmínky funkce odpovědného zástupce a musí být do této funkce stanovena. Odpovědný zástupce prokazuje také svůj věk, právní způsobilost a samozřejmě bezúhonnost. Je-li odpovědný zástupce občanem EU, prokazuje svou bezúhonnost podle § 46 odst. 1 písmene a). Jedná-li se o odpovědného zástupce, který je občanem jiného, než členského státu EU prokazuje svou bezúhonnost dle § 46 odst. 2 písmene b). V tomto případě musí být předkládané dokumenty předloženy v originále i s jeho ověřenou kopií s českým překladem, provedený tlumočnickem, který je zapsaný v seznamu znalců a tlumočníků. Rovněž musí být ověřena pravost podpisu a otisku razítka. Právnická osoba může prokázat splnění všeobecných podmínek také prostřednictvím jiné osoby, která ovšem musí být rovněž do funkce odpovědného zástupce stanovena. Předkládané dokumenty nemohou být starší 3 měsíců.

Toto se týká i fyzické osoby – podnikatele, který má svého odpovědného zástupce.

3.3.2 Zvláštní podmínky

Zvláštními podmínkami se dle živnostenského zákona rozumí nabytí odborné způsobilosti v daném oboru. Odborná způsobilost není vyžadována u všech živností, ale jen u určitých skupin živností anebo u živností, při jejichž zahájení musí podnikatel prokázat odbornou kvalifikaci. Nesplňuje-li osoba podmínky odborné způsobilosti, je povinen ustanovit si do funkce svého odpovědného zástupce, který podmínku odborné způsobilosti splňuje. Hlavním předpokladem k získání odborné způsobilosti je vzdělání v příslušném oboru, kterému se podnikatel hodlá věnovat. V některých případech je u odborné způsobilosti vyžadována i praxe. Je možné také doložit doklad o uznání částečné kvalifikace nebo doklad získaný rekvalifikací. Odbornou způsobilost je možno získat studiem v České republice nebo studiem v zahraničí. Doklady získané v zahraničí je potřeba ověřit u příslušných orgánů nebo

---

²⁴ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

uznat vysokými školami za ekvivalent, jež odpovídá českému diplomu či vysvědčení.²⁵ Ověření nebude třeba u diplomů a vysvědčení udělených ve státech, s kterými má Česká republika uzavřenou smlouvu o rovnocennosti dokladů o vzdělání a u občanů členských států EU.

Obecně je odborná způsobilost u řemeslných živností stanovena § 21 a § 22 ŽZ. **Zahraniční fyzická osoba** prokazuje svou odbornou způsobilost u řemeslných živností doklady uvedenými v § 22 odst. 2 živnostenského zákona. Tito občané mohou svou odbornou způsobilost prokázat i doklady, které získali v cizině dle § 7 odst. 5 živnostenského zákona. U živností vázaných a koncesovaných jsou doklady o odborné kvalifikaci uvedeny přímo v příloze č. 2 (živnosti vázané) a v příloze č. 3 (živnosti koncesované) živnostenského zákona. Tyto přílohy mohou odkazovat prokazování odborné kvalifikace na další zvláštní zákony.

Doklady prokazující splnění podmínek odborné způsobilosti mohou být nahrazeny výučním listem případně jiným dokladem, potvrzující ukončení učebního oboru či studia oboru příbuzného včetně jednoho roku praxe. Příbuzné obory jsou definovány § 7 odst. 4 ŽZ, které využívají stejných či podobných odborných znalostí a pracovních postupů.

V příloze č. 5 živnostenského zákona je uveden seznam živností, u kterých je podnikatel povinen zajistit výkon dané živnosti jen fyzickými osobami s příslušnou odbornou způsobilostí. Pokud podnikatel bude vykonávat některou z těchto živností, je povinen vést evidenci o této fyzické osobě, která splňuje definované podmínky odborné způsobilosti a musí uchovávat doklady o odborné způsobilosti v délce tří let od prvního dne výkonu této činnosti.

U **zahraniční právnické osoby**, která má na území České republiky založenou organizační složku podniku, musí být zvláštní podmínky splněny prostřednictvím vedoucího této organizační složky podniku. Tato osoba musí být ustanovena do funkce odpovědného zástupce a musí splnit podmínky nutné pro ustanovení do této funkce. Odpovědný zástupce tudíž musí splňovat podmínky odborné způsobilosti i podmínky všeobecné. Svou odbornou způsobilost mohou tyto osoby prokázat doklady uvedenými výše.

---

²⁵ Vyhláška č. 12/2005 Sb., o podmínkách uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami.

3.4 Překážky provozování živnosti

Živnostenský zákon řeší celkem tři překážky provozování živnosti. Jsou upraveny v § 8 živnostenského zákona. Tyto problémy mohou nastat v průběhu provozování živnosti nebo ještě před získáním živnostenského oprávnění.

První překážkou, kterou živnostenský zákon definuje je prohlášení konkursu soudem.²⁶ V tomto případě nemohou provozovat živnost fyzické ani právnické osoby, na jejichž majetek byl uvalen konkurs a došlo-li k prodeji podniku, nebo na základě rozhodnutí soudu o ukončení provozování podniku. V případě, že podnikatel není schopen uhradit náklady insolvenčního řízení nebo není schopen uspokojit všechny své věřitele, nemůže vykonávat živnost po dobu tří let, ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Podnikatel může požádat živnostenský úřad o prominutí prohlášení konkursu v případech, kdy je schopen dostát svým finančním závazkům a povinnostem při své podnikatelské činnosti. Ve většině případů dochází k prominutí konkursu při ohlášení nové živnosti podnikatelem nebo při znovu zažádání o živnostenské oprávnění. Pokud tedy dojde, během provozování živnosti ke konkursu, dochází k zániku živnostenského oprávnění dle § 58 odst. 1 písm. b) a rozhodnutím soudu o ukončení provozování podniku.

Druhou překážkou v provozování či získání živnostenského oprávnění je vyslovený zákaz činnosti, v trestním či správním řízení. Živnost nemůže být provozována po celou dobu tohoto zákazu a týká se příslušného oboru činnosti, na němž byl zákaz vysloven či na obor příbuzný. Podnikatel může pokračovat v podnikání v oborech, kterých se vyslovený zákaz netýká. Pokud se jedná o živnost volnou, podnikatel nemůže vykonávat činnost v rámci této volné živnosti po celou dobu trvání daného zákazu. Vykonávání ostatních činností v rámci volné živnosti je povoleno.

Třetí a zároveň poslední překážkou v provozování živností je zrušení živnostenského oprávnění. Živnostenský úřad může podnikateli živnostenské oprávnění zrušit z důvodů závažného porušení povinností podnikatele, jež bylo stanoveno na základě rozhodnutí o udělení koncese, živnostenským zákonem či zvláštním právním předpisem a dále na základě návrhu orgánu státní správy nebo na návrh správy sociálního zabezpečení. Po uplynutí jednoho roku od zrušení živnostenského oprávnění může podnikatel požádat o koncesi v jiném oboru.

---

²⁶ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3.5 Druhy živností

Základní rozdělení živností je upraveno v § 9 živnostenského zákona. Ten rozděluje živnosti na ohlašovací a koncesované. Rozhodujícím faktorem pro toto rozdělení je vznik živnostenského oprávnění. V souvislosti s rozsahem živnostenského oprávnění se rozlišují živnosti dle předmětu podnikání na živnosti obchodní, živnosti výrobní a služby. Obsah jednotlivých živností je upraven v nařízení vlády č. 278/2008 Sb.,²⁷ které bylo rozděleno do 4 příloh.

3.5.1 Živnosti ohlašovací

Ohlašovací živnosti mohou být podnikatelem provozovány dnem ohlášení živnosti obecnímu živnostenskému úřadu a po splnění podmínek definovaných živnostenským zákonem. Osobám, které se povinně zapisují do obchodního rejstříku, vzniká živnostenské oprávnění až dnem zápisu do obchodního rejstříku. Ohlašovací živnosti se dále člení na živnosti volné, řemeslné a vázané.

Volné živnosti mohou být podnikatelem provozovány po splnění všeobecných podmínek definovaných živnostenským zákonem. Splnění zvláštních podmínek tj. odborné či jiné způsobilosti není vyžadováno. Podnikatelé jsou dále povinni dodržovat povinnosti, které jim plynou ze zákona živnostenského, tak také ze zvláštních právních předpisů. Při ohlášení volné živnosti obecnímu živnostenskému úřadu, musí být z předmětu podnikání jasný rozsah živnostenského oprávnění. Předmět podnikání musí být jednoznačný, srozumitelný a určitý a musí odpovídat přesnému oboru živnosti volné. Seznam volných živností je uveden v příloze č. 4 ŽZ a obsahová náplň jednotlivých oborů volných živností je pak uveden v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., rovněž v příloze č. 4.

Vázané živnosti mohou podnikatelé začít provozovat na základě splnění všeobecných a také zvláštních podmínek definovaných živnostenským zákonem. Podmínkou provozování vázané živnosti je doklad o odborné způsobilosti. Seznam vázaných živností je taxativně uveden v příloze č. 2 ŽZ dle předmětu podnikání včetně jeho požadované odborné způsobilosti. Obsahová náplň těchto živností je uvedena v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., v příloze č. 2. Odbornou způsobilost u některých živností uvedených v příloze č. 2 ŽZ mohou podnikatelé rovněž prokázat dokladem o rekvalifikaci anebo dokladem potvrzující vykonání

---

²⁷ Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění zákona č. 130/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

příslušné praxe v daném oboru.²⁸ Občané EU mohou svou odbornou způsobilost prokázat také na základě postupu, který je uveden v zákoně č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikaci. U vázaných živností je další možností prokázání odborné způsobilosti doklady získanými v některém z jiných členských států EU podle § 7 odst. 5 živnostenského zákona.

K získání živnostenského oprávnění pro **řemeslnou živnost** musí podnikatel splnit také všeobecné i zvláštní podmínky definované živnostenským zákonem. Odbornou způsobilost získá podnikatel vyučením v příslušném oboru nebo jiným odborným vzděláním. Takto získanou odbornou způsobilost prokazuje podnikatel výučním listem či dokladem potvrzující řádné ukončení učebního oboru nebo dokladem o ukončení jiného odborného vzdělání. Odborná způsobilost může být také prokázána dalšími doklady, které jsou uvedeny v živnostenském zákoně či v jiných právních předpisech. Činnosti, které spadají do živností řemeslných, jsou uvedeny v příloze č. 1 živnostenského zákona a obsah těchto jednotlivých živností je upraven přílohou č. 1 v nařízení vlády č. 278/2008 Sb.

3.5.2 Živnosti koncesované

Koncesované živnosti mohou být provozovány až na základě státního povolení (koncese). Dané povolení uděluje obecní živnostenský úřad formou správního rozhodnutí. Vydaným rozhodnutím dochází k povolení zahájení koncesované živnosti. Po nabytí právní moci udělené koncese vykoná živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku a do 5 dnů vydá příslušné osobě výpis z tohoto rejstříku. K žádosti o koncesi je nutný souhlas orgánu státní správy např. ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstvo vnitra, krajské ředitelství policie a další.

Povolení k provozování koncesované živnosti je uděleno jen osobám, které splňují všeobecné a zvláštní podmínky definované živnostenským zákonem. Občan členských států Evropské unie prokazuje svou odbornou způsobilost podle zákona č. 18/2004 Sb.²⁹ Odbornou způsobilost mohou také prokázat dokladem o uznání odborné kvalifikace, které vydává, příslušný uznávací orgán nebo dokladem získaným v zahraničí dle § 7 odst. 5 živnostenského zákona. Odbornou způsobilost lze doložit i dokladem o rekvalifikaci či dokladem o praxi vykonané v příslušném oboru. Výčet koncesovaných živností je uveden

---

²⁸ Vyhláška č. 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení.

²⁹ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

v příloze č. 3 ŽZ a obsahová náplň těchto živností je uvedena v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., v příloze č. 3.

3.6 Povinnosti podnikatele

Při zahájení provozování živnosti plynou podnikatelům určité povinnosti, které jsou stanoveny nejen v § 31 živnostenského zákona, ale jsou dále upraveny i v některých dalších ustanoveních tohoto zákona. Uvedené povinnosti musí být podnikatelem splněny, neboť mají přímý vztah s vykonáváním živnosti, vážou se na vstup do podnikatelského života a rovněž se týkají řízení probíhající před obecními živnostenskými úřady.

K důležitým povinnostem podnikatelů při zahájení živnosti patří následující údaje:

- řádně a viditelně označit místo svého podnikání,
- zřizuje-li zahraniční osoba organizační složku podniku na našem území, musí viditelně označit místo této organizační složky obchodní firmou, názvem či jménem a příjmením podnikatele a identifikačním číslem),
- na žádost obecního živnostenského úřadu musí prokázat vlastnické nebo užívací právo k objektům, v nichž je živnost provozována,
- pracovníkům živnostenského úřadu je podnikatel, odpovědný zástupce, osoby jednající za podnikatele a fyzické osoby povinni prokázat svou totožnost,
- kontrolnímu orgánu musí podnikatel prokázat, jakým způsobem nabyt materiál nebo zboží, které je používáno k poskytování služeb,
- podnikatel je zodpovědný za splnění podmínky bezúhonnosti u svých zaměstnanců,
- podnikatel má rovněž právo přerušit provozování své živnosti (může tak učinit předem písemně tj. provozování živnosti je přerušeno dnem doručení oznámení o přerušení provozování živnosti nebo pozdějším datem uvedeným v tomto oznámení),
- živnostenský úřad může podnikateli pozastavit právo provozování živnosti³⁰ nebo mu může živnostenské oprávnění zrušit, nevykonává-li živnost po dobu delší než 4 roky. Živnostenský úřad se může také kdykoliv přesvědčit, zda je živnost podnikatelem provozována a požadovat po něm doklady, které by provozování živnosti potvrzovaly,

---

³⁰ §58 odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenské podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- na žádost zákazníka plyne podnikateli další povinnost vystavit této osobě doklad o prodeji zboží nebo poskytnutí určité služby,
- pokud podnikatel nakoupil použité zboží, nabyt zboží bez dokladu či se jedná o předmět kulturní hodnoty a přímá toto zboží do zástavy nebo k zprostředkování nákupu je povinen zboží i osobu přesně identifikovat. Pokud tato osoba z jakéhokoliv důvodu odmítne, poskytnou potřebné identifikační údaje nebo zboží není identifikovatelné, podnikatel toto zboží nemůže přijmout. Zároveň si musí o těchto skutečnostech vést přesnou evidenci, která musí být přístupná v konkrétní provozovně, kde se toto zboží nachází nebo kde dochází k jeho identifikaci.
- podnikatel je povinen dodržovat povinnosti mu plynoucí z živnostenského zákona či dalších právních předpisů. Mnoho povinností je stanoveno zákonem č. 634/1992 Sb.,³¹ vztahující se zejména na prodej zboží nebo poskytování služeb.

V této kapitole jsme zjistili, za jakých konkrétních podmínek mohou začít provozovat živnost zahraniční fyzické i právnické osoby. Jestliže začnou provozovat živnost na našem území, jimi zvolená činnost musí v prvním případě vykazovat základní pojmové znaky živnosti tj. soustavnost, samostatnost, živnost musí být vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Současně nemůže být tato činnost z ŽZ vyloučena dle § 3 tohoto zákona. Rovněž u těchto osob nemohou přetrvávat překážky definované v § 8 ŽZ, které by provozování živnosti bránily. Zahraniční osoba musí také splnit základní všeobecné podmínky tj. zletilost, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. Tyto podmínky musí být splněny u všech druhů živností. U živností řemeslných, vázaných a koncesovaných musí být splněny také podmínky zvláštní tj. odborná či jiná způsobilost (kvalifikace). Před zahájením provozování živnosti musí být tato osoba držitelem živnostenské oprávnění, a jakým způsobem toto oprávnění tyto osoby získají, se již dozvíme v kapitole následující.

---

³¹ Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

4 Živnostenské oprávnění zahraničních osob

V předchozí kapitole jsme věnovali pozornost základním informacím, které zahraniční osoba potřebuje znát, chce-li začít provozovat podnikatelskou činnost dle živnostenského zákona na území České republiky. V závěrečné kapitole se již zaměříme na konkrétní zahraniční fyzické a právnické osoby (občané členských států EU, EHP, Švýcarska a občané z tzv. třetích zemí světa). Zjistíme jaké podmínky a náležitosti musí tyto zahraniční osoby splnit, aby získali potřebné živnostenské oprávnění. Zejména se zaměříme na způsoby jak a kde je možno živnost ohlásit, jaké náležitosti musí ohlášení živnosti či podání žádosti o koncesi obsahovat a jaké doklady je nutné předložit. Popíšeme také činnosti a postupy živnostenský úřadů po ohlášení živnosti nebo po udělení koncese. Dozvíme se také, za jakých podmínek mohou zahraniční právnické osoby nabývat majetkové podíly v českých právnických osobách a jakým způsobem mohou přesunout sídlo svého podnikání. V neposlední řadě budeme věnovat svou pozornost také zřízení organizační složky podniku na našem území a kapitolu uzavřeme statistickými údaji a jejich zhodnocením.

4.1 Zahraniční fyzická osoba

Zahraniční fyzickou osobou je dle Živnostenského zákona chápána osoba, která nemá na území České republiky trvalý pobyt (bydliště). Podle této úpravy je zahraniční osobou cizinec, ale může jím být i občan ČR. Zahraniční FO provozuje živnost ve stejném rozsahu a za stejných podmínek jako osoba česká, pokud Živnostenský zákon či jiný právní předpis neurčí něco jiného.

Tato osoba musí mít na území České republiky při vykonávání živnosti zřízen podnik nebo organizační složku podniku. Pokud se fyzická osoba rozhodne určit místo podnikání v ČR má na tomto území podnik. Provozovat živnost může také osoba, pomocí organizační složky podniku, který má sídlo mimo území ČR.

4.1.1 Občan členské země EU, EHP a Švýcarska

Základní podmínkou při zahájení provozování **volné živnosti** musí zahraniční FO, splnit všeobecné podmínky definované živnostenským zákonem (tj. dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost). U volných živností není vyžadováno splnění zvláštních podmínek (tj. odborná způsobilost). Provozování volné živnosti je podmíněno pouze ohlášením.

U živností řemeslných musí zahraniční FO splnit podmínky všeobecné a také podmínky zvláštní. Zvláštní podmínky představují odbornou nebo jinou způsobilost. Pokud se jedná o osobu, která zvláštní podmínky nesplňuje, mohou tyto podmínky splnit prostřednictvím svého odpovědného zástupce.³² V tomto případě musí odpovědný zástupce splnit všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti.

Odborná způsobilost se u živností řemeslných prokazuje následujícími doklady:

- výučním listem, získaným řádným ukončením středního vzdělání v příslušném oboru,
- maturitním vysvědčením, získaným řádným ukončením středního vzdělání v příslušném oboru, nebo řádné ukončení středního vzdělání s předměty odborné přípravy v daném oboru,
- diplomem, získaným řádným ukončením vyššího odborného vzdělání v příslušném oboru,
- diplomem, získaným řádným ukončením vysokoškolského vzdělání příslušného studijního programu a studijního oboru v příslušné oblasti,
- dokladem o uznání odborné kvalifikace, které vydalo Ministerstvo průmyslu a obchodu (podle zákona o uznávání odborné kvalifikace),
- a dále také ověřením a uznáním úplné kvalifikace v příslušném oboru (podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání).³³

Zahraniční fyzická osoba, která je občanem členského státu EU, EHP a Švýcarska (včetně jejich rodinných příslušníků, osoby, které jsou v postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta (včetně rodinných příslušníků), kterým byl povolen na území ČR dlouhodobý pobyt) může svou odbornou způsobilost u řemeslných živností rovněž prokázat následujícími doklady:

- živnosti, které jsou uvedeny v části A přílohy č. 1 živnostenského zákona takto:
  - tato osoba musí být držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, které vydal či uznal příslušný orgán nebo instituce členského státu. Zároveň tento doklad potvrzuje tři roky vzdělání, které tuto osobu připravilo na budoucí povolání v původním členském státě, a po dobu 3 po sobě jdoucích let tato osoba vykonávala samostatně výdělečnou činnost nebo byla ve vedoucím postavení,

---

³² Odpovědný zástupce je fyzická osoba, kterou stanoví podnikatel a je zodpovědný za plnění podmínek živnostenského zákona, za řádné provozování živnosti a je s podnikatelem ve smluvním vztahu.

³³ § 21 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- tato osoba musí být rovněž držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, které vydal nebo uznal příslušný orgán či instituce členského státu a zároveň tento doklad potvrzuje minimálně dva roky vzdělání, které tuto osobu připravilo na budoucí povolání v příslušném členském státě, jehož je občanem a vykonávala po dobu 4 po sobě jdoucích let samostatně výdělečnou činnost nebo byla ve vedoucím postavení,
  - osoba musí být držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, jež vydal příslušný orgán nebo instituce členského státu, jehož je tato osoba občanem a současně tento doklad potvrzuje minimálně tři roky vzdělání, které tuto osobu připravovalo na budoucí povolání v původním členském státě. Osoba musela být zároveň po dobu 5 po sobě jdoucích letech ve vedoucím postavení a z toho minimálně 3 roky v odborné funkci, kde měla odpovědnost za minimálně 1 oddělení podniku.³⁴
- u řemeslných živností, které jsou uvedeny v části B (barvení a chemická úprava textilií, čištění a praní textilu a oděvů a kominictví) takto:
- opět musí být tato osoba držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, které vydal příslušný orgán nebo instituce členského státu a zároveň tento doklad potvrzuje tři roky vzdělání, které tuto osobu připravilo na výkon jeho budoucího povolání v původním členském státě. Dále musela tato osoba po dobu 3 po sobě jdoucích let vykonávat samostatně výdělečnou činnost nebo být ve vedoucím postavení,
  - osoba musí být držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci vydané příslušným orgánem nebo institucí členského státu a zároveň tento doklad potvrzuje minimálně dva roky vzdělání, které tuto osobu připravilo na budoucí povolání v příslušném členském státě, jehož je občanem a vykonávala po dobu 4 po sobě jdoucích let samostatně výdělečnou činnost nebo byla ve vedoucím postavení,
  - osoba vykonávala minimálně 5 po sobě jdoucích letech samostatně výdělečnou činnost nebo byla ve vedoucím postavení a zároveň výkon činnosti nemohl být ukončen více jak 10 let, před ohlášením živnosti nebo podání žádosti o živnost koncesovanou,

³⁴ § 21 odst. 2 písm. a) ve znění § 7 odst. 5 písm. b), c), nebo e) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

- osoba je držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, potvrzující minimálně 3 roky vzdělání a přípravu na budoucí výkon povolání, které vydal příslušný orgán nebo instituce členského státu, jehož je tato osoba občanem a po dobu 6 let po sobě jdoucích byla tato osoba v pracovněprávním vztahu.³⁵
- a u řemeslných živností, které jsou uvedeny v části C (hostinská činnost, kosmetické služby a pedikúra, manikúra) tímto způsobem:
  - po dobu 3 let po sobě jdoucích vykonávala tato osoba samostatnou výdělečnou činnost nebo byla ve vedoucím postavení, přičemž výkon činnosti nemohl být ukončen více jak 10 let před ohlášením živnosti nebo podáním žádosti o koncesi,
  - osoba je držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, který vydal příslušný orgán nebo instituce členského státu a současně tento doklad potvrzuje vzdělání, které tuto osobu připravovalo na budoucí výkon povolání v původním členském státě. Poté vykonávala po dobu 2 let po sobě jdoucích samostatnou výdělečnou činnost nebo byla ve vedoucím postavení,
  - osoba vykonávala 2 roky po sobě jdoucí samostatně výdělečnou činnost nebo byla ve vedoucím postavení, dokáže-li, že danou činnost vykonával minimálně 3 roky v pracovně právním vztahu a výkon této činnosti nemohl ukončit více jak 10 let před ohlášením živnosti nebo podání žádosti o koncesi,
  - nebo je osoba držitelem dokladu o dosažené odborné kvalifikaci, vydané příslušným orgánem nebo institucí členského státu a zároveň tento doklad potvrzuje vzdělání, které tuto osobu připravilo na výkon budoucího povolání v příslušném členském státě. Následně po dobu 3 let po sobě jdoucích byl v pracovněprávním vztahu.³⁶

Tyto doklady potvrzují, že danou činnost provozoval v jiném členském státě EU. Výše uvedené doklady mohou být také nahrazeny doklady uvedenými v § 22 živnostenského zákona.

³⁵ § 21 odst. 2 písm. b), ve znění § 7 odst. 5 písm. b), c), f), nebo h), zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ § 21 odst. 2 písm. c), ve znění § 7 odst. 5 písm. j), k), l), nebo m), zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

U **živností vázaných** musí zahraniční fyzická osoba také splnit podmínky všeobecné i zvláštní. Odborná způsobilost je u těchto živností stanovena přílohou č. 2 ŽZ, případně upravena zvláštními právními předpisy, které jsou uvedeny v této příloze. I zde si může podnikatel ustanovit svého odpovědného zástupce. Fyzická osoba, která je občanem členského státu EU může prokázat svou odbornou způsobilost také dokladem o uznání odborné kvalifikace vydané Ministerstvem průmyslu a obchodu (dle zákona o uznávání odborné kvalifikace).

I v případě **živností koncesovaných** musí zahraniční fyzická osoba splnit všeobecné i zvláštní podmínky (tj. odborná způsobilost, která je uvedena v příloze č. 3 ŽZ). Občané těchto zemí, včetně jejich rodinných příslušníků mohou prokázat svou odbornou kvalifikaci rovněž dokladem o uznávání odborné kvalifikace vydané Ministerstvem průmyslu a obchodu. Obecní živnostenské úřady mohou stanovit nebo změnit podnikající osobě podmínky provozování živnosti podle živnostenského zákona nebo dle zvláštních právních předpisů.

Odbornou způsobilost mohou občané Evropské unie prokázat i těmito doklady:

- po dobu 6 let po sobě jdoucích byla tato osoba samostatně výdělečně činná nebo byla ve vedoucím postavení, a výkon této činnosti mohl být ukončen maximálně 10 let před ohlášením živnosti nebo podání žádosti o koncesi,
- po dobu 3 let po sobě jdoucích byla samostatně výdělečně činnou osobou, potvrdí-li, že danou činnost provozovala minimálně 5 let v pracovněprávním vztahu a výkon této činnosti mohl být ukončen maximálně 10 let před ohlášením živnosti nebo podáním žádosti o koncesi,
- po dobu 3 let po sobě jdoucích byla tato osoba samostatně výdělečně činná nebo byla ve vedoucím postavení, dokáže-li, že danou činnost vykonával minimálně 5 let v pracovněprávním vztahu a výkon této činnosti mohl být ukončen maximálně 10 let ode dne ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi,
- osoba je držitelem dokladu o dosaženém vzdělání, který potvrzuje minimálně dva roky vzdělání a přípravu na budoucí výkon povolání, vydaný příslušným orgánem nebo institucí členského státu, jehož je tato osoba občanem a po dobu 6 let po sobě jdoucích byla v pracovněprávním vztahu.³⁷

U všech výše zmíněných druhů živností může zahraniční FO ohlásit živnost osobně jakémukoliv obecnímu živnostenskému úřadu (centrální registrační místo (CRM)), zaslat

---

³⁷ § 7 odst. 5 písm. a), d), g), a i) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

poštou nebo poslat v elektronické podobě³⁸ (prostřednictvím informačního systému – Registr živnostenského podnikání) na tiskopise, jež vydalo ministerstvo průmyslu a obchodu. Další možností je podat příslušný tiskopis a ohlásit živnost osobně na kontaktním místě veřejné správy (tzv. Czech Point).

V ohlášení živnosti nebo v žádosti o koncesi zahraniční fyzická osoba uvádí následující údaje:

- jméno a příjmení, nebo název obchodní firmy (pokud je zapsána v obchodním rejstříku),
- datum narození,
- rodné číslo (je-li přiděleno),
- státní příslušnost,
- bydliště mimo území ČR,
- předmět podnikání a obor, který bude provozovat,
- místo podnikání,
- provozovna, kde bude živnost provozována ihned po vzniku živnostenského oprávnění (výjimku tvoří mobilní provozovny a automaty),
- název a sídlo organizační složky podniku v ČR,
- identifikační údaje o vedoucím organizační složky podniku,
- IČO (identifikační číslo pokud je přiděleno),
- pokud je živnost provozována prostřednictvím odpovědného zástupce uvádějí se identifikační údaje této osoby (jméno a příjmení (i rodné příjmení), datum narození, místo narození, rodné číslo (bylo-li přiděleno), státní občanství, bydliště).

Doklady, které musí zahraniční FO předložit živnostenskému úřadu při ohlášení živnosti, jsou tyto:

- ohlášení živnosti nebo žádost o živnost koncesovanou,
- doklad, který potvrzuje užívání prostor k provozování živnosti (např. nájemní smlouva)
- výpis z evidence trestů nebo stejný doklad, který vydává soud či správní orgán státu, jehož je ohlašovatel občanem, případně doklad vydaný členským státem posledního pobytu ohlašovatele (pokud by se jednalo o ČR, živnostenský úřad si požádá o výpis z Rejstříku trestů sám). V případě, že se jedná o stát, který

---

³⁸ Tiskopis musí být opatřen zaručeným elektronickým podpisem nebo může být zaslán do datové schránky obecního živnostenského úřadu.

tento doklad nevystavuje, ohlašovatel doloží čestné prohlášení o bezúhonnosti vykonané před notářem či příslušným orgánem členského státu, jehož je občanem, nebo před notářem či orgánem členského státu jeho posledního pobytu (nesmí být starší 3 měsíců),

- pokud je ustanoven odpovědný zástupce, který je rovněž občanem členského státu EU, EHP a Švýcarska, platí pro něj totožné podmínky uvedené v předchozím bodě; odpovědný zástupce dále musí předložit prohlášení, kde souhlasí s funkcí odpovědného zástupce (pokud prohlášení odpovědný zástupce neučiní před notářem, musí být podpis na prohlášení úředně ověřen),
- doklad, který prokazuje dosaženou odbornou způsobilost podnikající osoby nebo jeho odpovědného zástupce, (netýká se volné živnosti, zde se odborná způsobilost nevyžaduje),
- doklad potvrzující zaplacení správního poplatku,
- doklad potvrzující skutečnost, že založená organizační složka podnik na území ČR má sídlo podniku v zahraničí.

Pokud předložené dokumenty nejsou vydány v českém jazyce a živnostenský úřad nemá žádné pochybnosti o správnosti překladu, pravosti podpisu či otisku razítka, nemusí být tyto doklady překládány do jazyka českého a nemusí být ani ověřena pravost podpisu a otisk razítka na těchto dokladech.

Na obecním živnostenském úřadě může podnikatel vyplnit Jednotný registrační formulář pro fyzické osoby (JRF). Vyplněním tohoto formuláře může uskutečnit podání i k dalším úřadům v České republice např. úřadu práce, správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně a finančnímu úřadu.

Příloha č. 1 *Jednotný registrační formulář pro FO*

Při zahájení živnostenského podnikání je potřeba ještě uhradit poplatek za ohlášení živnosti nebo při přijetí žádosti o koncesi. V současné době činí tento poplatek 1000,- Kč. Za každé další ohlášení živnosti nebo přijetí další žádosti o koncesi je tento poplatek stanoven ve výši 500,- Kč za jednu či více současně ohlášených živností či žádosti o koncesi. Při ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi přes kontaktní místo veřejné správy (Czech Point) je třeba uhradit ještě 50,- Kč za přijetí tímto kontaktním místem. Pokud je současně ohlašováno více živností nebo je-li zároveň ohlašována živnost i podávána žádost o koncesi správní poplatek se vybírá pouze jednou.

Poplatky mohou zahraniční fyzické osoby uhradit přímo v sídle obecního živnostenského úřadu, poštovní poukázkou nebo bankovním převodem na číslo účtu příslušného živnostenského úřadu.

Po ohlášení živnosti ohlašovatelem provede živnostenský úřad kontrolu všech náležitostí ohlašované živnosti. Pokud je vše v pořádku a jsou splněny podmínky stanovené zákonem je povinen živnostenský úřad provést zápis do živnostenského rejstříku do 5 dnů ode dne ohlášení živnosti a vydat podnikateli výpis. Zjistí-li nějakou chybu, vyzve podnikatele do 5 dnů ode dne ohlášení živnosti k odstranění této závady ve stanovené lhůtě (nejméně 15 dnů). Na žádost podnikatele může živnostenský úřad ze závažných důvodů prodloužit stanovenou lhůtu k odstranění závady i několikrát. Po tuto dobu však neběží lhůta pro zápis živnosti do živnostenského rejstříku. Pokud ohlašovatel odstraní chyby ve stanovené lhůtě či lhůtě prodloužené ohlášení je považováno za bez vad. Pokud ovšem podnikatel závady neodstraní v určené či prodloužené lhůtě, živnostenský úřad zahájí řízení a dojde k rozhodnutí, že ohlášení živnosti neproběhlo. Pokud však živnostenský úřad zjistí před vydáním rozhodnutí, že závady byly odstraněny a podmínky pro vznik živnostenské oprávnění jsou splněny, řízení ukončí zápisem do živnostenského rejstříku a vydá výpis.

Při žádosti o koncesi podnikatelem a splněním všech náležitostí této žádosti živnostenský úřad rozhodne o této žádosti do 30 dnů ode dne doručení žádosti obecnímu živnostenskému úřadu. V den nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikající osobě výpis. V případě, kdy živnostenský úřad zjistí, že nejsou splněny potřebné náležitosti, vyzve podnikatele do 30 dnů k odstranění zjištěných závad ve stanovené lhůtě. I v tomto případě, může živnostenský úřad prodloužit stanovenou lhůtu a to i opakovaně jsou-li k tomu vážné důvody (na základě písemné žádosti podnikatele). V této lhůtě se řízení o udělení koncese přerušuje. Pokud podnikatel odstraní závady v určené lhůtě, živnostenský úřad zahájí projednávání žádosti. Jestliže podnikatel tyto závady neodstraní, řízení se zastaví.

4.1.2 Občan mimo členské země EU, EHP a Švýcarska

Zahraniční fyzické osoby, které nejsou státními příslušníky členských států EU, EHP a Švýcarska mohou vykonávat živnost za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako občan ČR, nevyplyvá-li z živnostenského zákona nebo jiného právního předpisu něco jiného (např. omezení vyplývající z devizového zákona).³⁹ Toto platí i pro zahraniční fyzické osoby,

---

³⁹ Zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů.

kteřé získaly azyl nebo doplňkovou ochranu na našem území dle zvláštních právních předpisů. Podmínku, kterou musí tyto osoby splnit při ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi je doložení dokladu prokazující povolení k dlouhodobému pobytu nebo doklad o udělení víza k pobytu nad 90 dní na území ČR dle zákona č. 326/1999 Sb.⁴⁰ Tento doklad nemusí předkládat osoba, která bude provozovat živnost prostřednictvím organizační složky svého podniku.

Rozhodne-li se tato osoba provozovat **živnost volnou**, musí splnit všeobecné podmínky⁴¹ stanovené živnostenským zákonem. Ohlášení živnosti s předmětem podnikání musí odpovídat přesnému názvu oboru živnosti uvedených v příloze č. 4 ŽZ. Předmět podnikání musí být jednoznačný a určitý.

U **živností řemeslných** musí být vedle všeobecných podmínek splněna také podmínka odborné či jiné způsobilosti. Při ohlášení této živnosti musí být předmět podnikání v souladu s přílohou č. 1 živnostenského zákona v částečném či úplném rozsahu. Odborná způsobilost se u řemeslných živností prokazuje doklady uvedenými v §21 odst. 1 nebo mohou být tyto doklady nahrazeny dle § 22 živnostenského zákona. Doklady o vzdělání vydané zahraničními školami musí obsahovat nostrifikační doložku, v případě dokladu vydaného zahraniční vysokou školou osvědčením o uznání dle zvláštních právních předpisů. Odborná způsobilost získaná v zahraničí se řídí vyhláškou ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 12/2005 Sb.⁴² Uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace je upravena zákonem č. 111/1998 Sb.⁴³

Provozování **živnosti vázané** je rovněž podmíněno splněním podmínek všeobecných i zvláštních. Odborná či jiná způsobilost je uvedena v příloze č. 2 ŽZ nebo je také upravena zvláštními právními předpisy stanovenými v této příloze. Předmět podnikání musí být v souladu s touto přílohou v úplném nebo částečném rozsahu.

I **živnosti koncesované** vyžadují splnění všeobecných a zvláštních podmínek. Odborná či jiná způsobilost je upravena přílohou č. 3 ŽZ případně upravena jinými právními předpisy zmíněných v této příloze. Živnostenský úřad může uložit nebo změnit této osobě podmínky vykonávání živnosti dle zákona o živnostenském podnikání nebo dle zvláštních právních předpisů.

---

⁴⁰ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ Dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost.

⁴² Vyhláška č. 12/2005 Sb., o podmínkách uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami.

⁴³ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Ohlásit živnost nebo podat žádost o koncesi může zahraniční fyzická osoba (občan mimo země EU, EHP a Švýcarska) na kterémkoliv obecním živnostenském úřadě (centrální registrační místo) osobně, poslat poštou nebo elektronicky. Další možností je podat žádost o koncesi nebo ohlásit živnost přes kontaktní místo veřejné správy (Czech Point).

Živnostenskému úřadu zahraniční fyzické osoby musí předložit následující dokumenty:

- žádost o koncesi nebo ohlásit živnost (volnou, řemeslnou, vázanou),
- výpis z rejstříku trestů nebo obdobný doklad, který vydá stát, v němž je tato osoba občanem. Pokud tento doklad stát nevydává, osoba předloží prohlášení o bezúhonnosti vykonané před notářem nebo příslušným orgánem státu, v němž je státním příslušníkem nebo prohlášení předloží u notáře či správního orgánu státu svého posledního pobytu. Tyto doklady je povinen předložit i rodinný příslušník této osoby, která je občanem EU, EHP, Švýcarska nebo je osoba v postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta či jeho rodinného příslušníka, kterému byl povolen dlouhodobý pobyt na území ČR vydané soudním nebo správním orgánem příslušného státu, jehož je občanem, nebo členského státu posledního pobytu (pokud je tímto státem Česká republika živnostenský úřad si vyžádá výpis z rejstříku trestů sám). Pokud tyto státy doklad nevydávají, učiní i tyto osoby čestné prohlášení o bezúhonnosti před notářem či správním orgánem členského státu, jehož je občanem, či před notářem nebo orgánem členského státu jeho posledního pobytu. Předložené doklady nesmí být starší 3 měsíců. Tyto doklady mohou být nahrazeny dokladem o uznání odborné kvalifikace, podle zákona č. 18/2004 Sb.,⁴⁴ pokud tento doklad prokazuje i splnění podmínky bezúhonnosti.
- odpovědný zástupce, předkládá tentýž doklad, který je uveden v předchozím bodě potvrzující jeho bezúhonnost. Navíc předkládá prohlášení, že souhlasí s ustanovením do této funkce. Pokud prohlášení neučiní osobně před živnostenským úřadem, musí jej opatřit úředně ověřeným podpisem.
- doklad o odborné způsobilosti podnikatele, případně jeho odpovědného zástupce (nedokládá se u živností volných),

---

⁴⁴ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

- dokument potvrzující užívání prostor k vykonávání ohlašovací či koncesované živnosti např. nájemní smlouva. Je-li zřizována organizační složka podniku, musí doložit rovněž doklady k těmto prostorám a doklad potvrzující, že má podnik mimo území ČR.
- doklad o povolení k pobytu na území ČR,
- doklad o zaplacení správního poplatku.

Pokud výše uvedené dokumenty nejsou vydány v jazyce českém, musí být úředně přeloženy do češtiny (netýká se dokumentů ve slovenštině). Na originálech dokumentu musí být pravost podpisu a otisk razítka ověřena.

Zahraniční fyzická osoba může prostřednictvím JRF učinit podání i k dalším úřadům, jestliže uvede údaje nezbytné pro podání např. k úřadu práce, finančnímu úřadu, zdravotní pojišťovně nebo k okresní správě sociálního zabezpečení a jiným úřadům.

V ohlášení živnosti (volné, řemeslné, vázané) nebo v podání žádosti o koncesi uvádí především tyto údaje:

- jméno, příjmení (případně název firmy, pokud je již zapsána v OR),
- datum narození,
- rodné číslo (je-li přiděleno),
- státní příslušnost,
- bydliště mimo území ČR,
- místo trvalého pobytu (byl-li povolen), název a sídlo organizační složky podniku v ČR včetně údajů o vedoucím této pobočky,
- údaje týkající se odpovědného zástupce, byl-li ustanoven,
- doba povoleného pobytu,
- předmět podnikání a místo podnikání (provozovna, kde bude živnost provozována ihned po vzniku živnostenského oprávnění),
- IČO (je-li přiděleno).

Při zahájení živnostenského podnikání musí tyto osoby také zaplatit správní a jiné poplatky vztahující se na ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi. Výše jednotlivých poplatků je uvedena v předchozí části této kapitoly.

Splní-li zahraniční fyzická osoba všechny výše uvedené podmínky a náležitosti, živnostenský úřad provede do 5 dnů od ohlášení živnosti zápis do Živnostenského rejstříku a vydá podnikající osobě výpis. V případě živností koncesovaných rozhodne o udělení koncese do 30 dnů od podání této žádosti a následně provede do 5 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zápis do Živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis. Pokud

zahraniční fyzická osoba nedoložila povolení k dlouhodobému pobytu nebo víza u ohlášení živnosti nebo u žádosti o koncesi, živnostenský úřad vydá této osobě výpis pro účely řízení o povolení k pobytu. Živnostenské oprávnění těmto osobám vznikne, až dnem doložení tohoto dokladu. Povolení musí být doloženo nejpozději do 3 pracovních dnů od ohlášení místa pobytu na našem území.⁴⁵ Nedoloží-li však tento doklad ve stanovené lhůtě 3 dnů, živnostenský úřad rozhodne o tom, že živnostenské oprávnění nevzniklo, z důvodu nesplnění podmínek. Stejným způsobem živnostenský úřad rozhodne i v případě, když nedoloží tato osoba doklad o povolení k pobytu ve lhůtě 6 měsíců od doručení výpisu z Živnostenského rejstříku.

4.2 Zahraniční právnická osoba

Za zahraniční právnickou osobu je považována osoba, která má sídlo svého podniku na území některého ze zahraničních států. Tato osoba může na území České republiky provozovat živnost ohlašovací nebo koncesovanou za stejných podmínek a ve stejném rozsahu stanovené živnostenským zákonem jako osoba česká, nevyplývá-li z tohoto či jiného zvláštního zákona něco jiného. Např. povinnost zápisu do obchodního rejstříku⁴⁶.

4.2.1 Sídlo na území členského státu EU, EHP a Švýcarska

Podnikatel⁴⁷ musí splnit všeobecné podmínky a podmínky zvláštní (u živností řemeslných, vázaných a koncesovaných) a zároveň u něj nesmí trvat žádné překážky, jež by bránily provozování živnosti, podle § 8 živnostenského zákona.

Zahraniční právnická osoba nemusí u **živností volných** ustanovovat odpovědného zástupce. Všeobecné podmínky provozování živnosti musí být splněny vedoucím organizační složky podniku umístěného na území ČR a zároveň u něj nesmí trvat žádná z překážek bránící provozování živnosti. Splnění odborné či jiné způsobilosti není u tohoto druhu živnosti vyžadováno. Provozování volné živnosti je podmíněno pouze ohlášením.

Rozhodne-li se právnická osoba vykonávat **živnost řemeslnou, vázanou nebo koncesovanou** musí být splněny podmínky všeobecné i zvláštní. Tyto podmínky musí splnit osoba, jež je ve funkci odpovědného zástupce (zpravidla se jedná o vedoucího organizační složky podniku na území ČR). Pokud tato osoba všeobecné nebo zvláštní podmínky

⁴⁵ § 93 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ § 21 odst. 4 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷ U právnické osoby se jedná o osobu, jež byla ustanovena do funkce odpovědného zástupce. Zpravidla se jedná o vedoucího organizační složky podniku na území ČR.

nesplňuje, stanoví si zahraniční právnická osoba odpovědného zástupce z osob jiných. Odborná či jiná způsobilost pro živnosti řemeslné je prokazována doklady uvedenými v § 21 odst. 1 a odst. 2, případně může být nahrazena doklady uvedenými v § 22 živnostenského zákona. Občané členských států EU mohou prokazovat svou odbornou způsobilost také doklady o odborné kvalifikaci, které je osvědčují, že danou činnost provozovali v některém z členských států EU.⁴⁸ Odborná způsobilost je také upravena jednotlivými přílohami živnostenského zákona (v příloze č. 1 pro živnosti řemeslné, v příloze č. 2 pro živnosti vázané a v příloze č. 3 pro živnosti koncesované). I v případě těchto osob nemůže trvat nějaká z překážek bránící provozování živnosti (např. zákaz činnosti v oboru nebo příbuzném oboru po dobu trvání tohoto trestu).

Ohlásit živnost nebo podat žádost o koncesi můžeme zahraniční PO uskutečnit na jakémkoliv obecním živnostenském úřadě osobně, zaslat tomuto úřadu poštou nebo podat elektronicky (včetně elektronického podpisu nebo zaslat do datové schránky příslušnému živnostenskému úřadu). Další možností je podání žádosti osobně přes kontaktní místo veřejné správy (Czech Point).

I tyto osoby mohou na obecním živnostenském úřadě vyplnit JRF pro právnické osoby, pomocí něhož mohou učinit podání k ostatním úřadům v České republice např. správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně, úřadu práce či úřadu finančnímu.

Příloha č.2 Jednotný registrační formulář pro právnické osoby

V ohlášení nebo žádosti o koncesi musí zahraniční právnická osoba uvést zejména následující údaje:

- název a sídlo obchodní firmy,
- identifikační údaje osoby nebo osob, jež jsou statutárním orgánem případně jeho členy,
- identifikační údaje týkající se osoby odpovědného zástupce,
- název a umístění organizační složky podniku na území ČR, včetně údajů o vedoucím organizační složky,
- provozovnu (provozovny), v níž bude živnost zahájena ihned po vzniku živnostenského oprávnění.

Při ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi musí zahraniční právnická osoba doložit následující doklady:

---

⁴⁸ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

- ohlásit živnost nebo podat žádost o koncesi,
- doklad potvrzující, že u této zahraniční právnické osoby neexistuje žádná překážka k provozování ohlašovací nebo koncesované živnosti (výpis z evidence trestů nebo obdobný doklad, který vydává soudní nebo správní orgán státu EU, EHP a Švýcarska, v němž má tato právnická osoba sídlo). Výpis z rejstříku trestů si živnostenský úřad vyžádá sám.
- odpovědný zástupce⁴⁹ (je-li ustanoven) rovněž musí předložit výpis z Rejstříku trestů nebo podobný doklad vydaný příslušnými orgány (soudní nebo správní) členského státu nebo členského státu posledního pobytu. Pokud stát tento doklad nevydává, dokládá čestné prohlášení o bezúhonnosti vykonané před notářem nebo orgánem členského státu, jehož je občanem nebo jeho posledního pobytu.
- je-li odpovědný zástupce občanem mimo země EU, EHP a Švýcarska musí také předložit doklad prokazující jeho bezúhonnost vydaný státem, jehož je občanem nebo státem jeho posledního pobytu. V případě, že stát tento doklad nevydává, rovněž učiní čestné prohlášení o bezúhonnosti.
- odpovědný zástupce předkládá i prohlášení s úředně ověřeným podpisem, že souhlasí s ustanovením do této funkce
- doklad potvrzující odbornou způsobilost odpovědného zástupce (netýká se živností volných),
- doklad o užívání prostor, v němž je umístěna organizační složka podniku na území naší republiky k provozování živnosti, není-li již tato adresa zapsána v obchodním rejstříku nebo podobné evidenci,
- výpis z obchodního nebo podobného rejstříku, vydaný státem EU, EHP nebo Švýcarska, v němž má tato osoba sídlo. Doklad nemůže být starší 3 měsíců.
- doklad potvrzující zaplacení správního poplatku.

Doklady, které nebyly předloženy v jazyce českém, musí být úředně přeloženy do češtiny (netýká se dokladů vydaných ve slovenštině). U státních příslušníků mimo země EU, EHP a Švýcarska předkládající výše uvedené dokumenty, musí být pravost podpisu a otisk razítka na originálech dokumentu úředně ověřena. U občanů EU, EHP a Švýcarska

---

⁴⁹ Občan členského státu EU, EHP, Švýcarska, včetně jejich rodinných příslušníků, a občan třetích zemí, kterému bylo přiznáno postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta členským státem, včetně rodinných příslušníků, kterým byl povolen dlouhodobý pobyt na území ČR

se ověření pravosti podpisu a otisku razítka nevyžaduje, není-li žádných pochyb o jejich pravosti či správnosti překladu.

Při ohlášení živnosti musí zahraniční právnická osoba (odpovědný zástupce nebo vedoucí organizační složky) zaplatit správní a jiné poplatky související se vstupem do živnostenského podnikání. Výše jednotlivých poplatků je totožná s částkami uvedenými v předchozí kapitole. Poplatky se vybírají pouze jednou i tehdy, ohlašuje-li se současně živnost a zároveň je podávána žádost o koncesi. Poplatky mohou být uhrazeny v hotovosti na obecním živnostenském úřadě, bankovním převodem (jednorázový příkaz k úhradě) nebo poslána poštovní poukázkou na příslušný účet živnostenského úřadu.

Splní-li zahraniční právnická osoba veškeré náležitosti, nutné k ohlášení živnosti, provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku do 5 dnů od ohlášení živnosti a podnikateli vydá výpis. Pokud potřebné náležitosti nejsou splněny, vyzve podnikatele k odstranění závad ve stanovené lhůtě (nejméně 15 dnů). Tato lhůta může být prodloužena i opakovaně. Odstraní-li tyto závady ve stanovené lhůtě ohlášení živnosti je považováno od počátku bez vad. V opačném případě živnostenský úřad zahájí řízení a rozhodne o tom, že podnikatelem nebyly splněny podmínky vyžadované k vzniku živnostenského oprávnění.

Při podání žádosti o koncesi rozhodne živnostenský úřad do 30 dnů ode dne podání této žádosti. Zápis do živnostenského rejstříku provede rovněž do 5 dnů od nabytí právní moci vydaného rozhodnutí a podnikateli vydá výpis. Zahraniční právnické osobě vznikne živnostenské oprávnění dnem zápisu do obchodního nebo podobného rejstříku. Pokud se jedná o zahraniční právnickou osobu, která je již zapsána v takovém to rejstříku, živnostenské oprávnění vzniká dnem nabytí právní moci vydaného rozhodnutí o udělení koncese. Nepodá-li tato osoba do 90 dnů ode dne doručení výpisu z živnostenského rejstříku návrh na zápis, případně návrh není přijat, živnostenský úřad rozhodne o nesplnění podmínek nutných ke vzniku živnostenského oprávnění.

4.2.2 Sídlo mimo území členského státu EU, EHP a Švýcarska

Pokud se tato zahraniční právnická osoba rozhodne podnikat na území České republiky, může tak učinit za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako právnická osoba česká, nevyplývá-li z živnostenského nebo jiného zákona něco jiného. I u těchto osob musí být u všech druhů živností splněny podmínky všeobecné a podmínky zvláštní musí být splněny u živností řemeslných vázaných a koncesovaných. Splněním těchto podmínek se zavazuje odpovědný zástupce této osoby (zpravidla se jedná o vedoucího organizační složky).

Zahraniční PO, která má sídlo mimo území EU, EHP a Švýcarska a chce na našem území provozovat **volnou živnost**, musí splnit pouze podmínky všeobecné. Odborná či jiná způsobilost (podmínky zvláštní) není u tohoto druhu živnosti vyžadována. Zahájení provozování živnosti volné je podmíněno pouze ohlášením příslušného oboru činnosti. Zahraniční právnická osoba nemusí stanovovat odpovědného zástupce. Zároveň nemůže u této osoby převládat nějaká z překážek bránící provozování příslušného oboru volné živnosti např. udělení sankce soudním nebo jiným orgánem týkající se provozování živnosti v oboru nebo příbuzném oboru

U provozování živnosti **řemeslné, vázané a koncesované** musí být vedle všeobecných podmínek, splněny podmínky zvláštní, včetně ostatních podmínek stanovených živnostenským zákonem. Tyto podmínky musí být splněny osobou, ustanovenou do funkce odpovědného zástupce, zpravidla se jedná o vedoucího organizační složky podniku na našem území. Pokud tato osoba výše uvedené podmínky nesplňuje, podnikatel si do této funkce zvolí jinou osobu, která požadované podmínky splňuje. Ani u těchto osob nemůže existovat nějaké z překážek bránící vykonávání příslušného druhu živnosti. Požadavky na odbornou způsobilost jsou uvedeny v jednotlivých přílohách živnostenského zákona. Pokud by příslušnou živnost pro zahraniční PO vykonával občan EU, EHP nebo Švýcarska, může svou odbornou způsobilost prokázat dokladem o odborné způsobilosti, vykonávaném na území některého z členských států, podle zákona č. 18/2004 Sb.

Ohlásit živnost nebo podat žádost o koncesi může prostřednictvím této osoby již zmíněný odpovědný zástupce na jakémkoliv obecním živnostenském úřadě. Ohlášení volné nebo koncesované živnosti může být učiněno osobně, zasláno poštou či do datové schránky (elektronický, včetně ověřeného elektronického podpisu). Další možností je podání osobní na kontaktním místě veřejné správy (Czech Point).

V ohlášení musí zahraniční právnická osoba uvést následující údaje:

- název a sídlo obchodní firmy mimo území EU, EHP a Švýcarska,
- identifikační údaje týkající se osob, jež jsou statutárním orgánem této právnické osoby (jméno, příjmení, bydliště (adresa pobytu na území ČR, byl-li povolen), datum narození, rodné číslo (je-li přiděleno),
- údaje, týkající se osoby, díky níž je živnost provozována (jméno, příjmení, rodné příjmení, bydliště nebo adresa pobytu na území ČR byl-li povolen, datum narození, místo narození, rodné číslo (bylo-li přiděleno), státní občanství,

- název a sídlo organizační složky podniku na našem území (předmět podnikání, provozovna (provozovny), kde bude živnost zahájena ihned po vzniku živnostenského oprávnění, identifikační číslo (bylo-li přiděleno),
- údaje, týkající se vedoucího organizační složky podniku (jméno, příjmení, bydliště, místo pobytu v ČR (byl-li povolen), datum narození (rodné číslo – bylo-li přiděleno), státní občanství.

Přes jednotný registrační formulář pro právnické osoby, může podnikatel učinit podání vůči dalším úřadům např. úřad práce, zdravotní pojišťovně, finančnímu úřadu nebo okresní správě sociálního zabezpečení.

Doklady, které musí zahraniční právnická osoba předložit obecnímu živnostenskému úřadu:

- ohlásit živnost nebo podat žádost o koncesi,
- doklad potvrzující, že u zahraniční právnické osoby, neexistuje žádná překážka bránící provozování zvolené živnosti. Pokud daný stát tento doklad nevystavuje, doloží tato osoba čestné prohlášení, že u něj žádná překážka neexistuje.
- Doklad zahraniční právnické osoby o provozování podniku na území mimo EU, EHP a Švýcarska a výpis z obchodního nebo podobného rejstříku vydaného tímto státem,
- odpovědný zástupce (občan státu EU, EHP a Švýcarska) předkládá výpis z Rejstříku trestů nebo obdobný doklad vydaný některým z těchto států. Pokud odpovědný zástupce není občanem EU, EHP a Švýcarska, předkládá rovněž výpis z evidence trestů vydaný orgánem státu, jehož je občanem. Pokud tyto doklady příslušné státy nevydávají (jak členský, tak nečlenský) odpovědný zástupce učiní čestné prohlášení před příslušným orgánem svého státu, jehož je občanem nebo státu svého posledního pobytu. Předkládané dokumenty nemohou být starší 3 měsíců. Odpovědný zástupce navíc předkládá prohlášení s úředně ověřeným podpisem, že souhlasí s ustanovením do této funkce, není-li prohlášení učiněno osobně před živnostenským úřadem.
- doklad o odborné či jiné způsobilosti odpovědného zástupce (netýká se živností volných)
- doklad potvrzující užívání prostor na území ČR, v nichž bude organizační složka podniku umístěna (pokud je adresa již uvedena v obchodním či jiném rejstříku, nemusí se tento doklad předkládat)

- doklad potvrzující zaplacení správního poplatku.

Nejsou-li předkládané dokumenty v jazyce českém, musí zahraniční právnická osoba doložit jejich úřední překlad v češtině (netýká se předkládaných dokladů ve slovenštině). Pravost podpisu a otisku razítka musí být na předkládaných originálech dokumentů ověřena. Ověření se netýká dokladů předkládaných příslušníky členských států EU či právnických osob, jež mají sídlo na některém z území členského státu EU.

Splní-li zahraniční právnická osoba veškeré náležitosti popsané výše, živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku do 5 dní od doručení ohlašovací živnosti a vydá této osobě výpis. V případě nesplnění potřebných náležitostí, živnostenský úřad vyzve podnikatele k jejich odstranění ve stanovené lhůtě. Tato lhůta může být prodloužena i opakovaně. Po tuto dobu neběží lhůta stanovená k provedení zápisu ohlašovací živnosti. Pokud jsou uvedené závady odstraněny v úřadem stanovené lhůtě, je ohlášení živnosti považováno bez vad. V opačném případě živnostenský úřad zahájí řízení a vydá rozhodnutí o nesplnění podmínek nutných k vzniku živnostenského oprávnění. Zjistí-li živnostenský úřad před vydáním tohoto rozhodnutí, že podmínky ohlašovatelem byly splněny, řízení ukončí zápisem a podnikateli vydá výpis.

Je-li podávána žádost o koncesi, živnostenský úřad rozhodne o udělení koncese do 30 dnů od doručení této žádosti obecnímu živnostenskému úřadu. Jsou-li splněny veškeré náležitosti, živnostenský úřad provede zápis do 5 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí a právnické osobě vydá výpis.

4.2.3 Změna sídla zahraniční osoby

Rozhodne-li se některá z výše popsaných osob přemístit sídlo z ciziny na území našeho státu, může tak učinit dle § 26 obchodního zákoníku. Dále to musí umožnit mezinárodní smlouva, která je závazná pro Českou republiku a současně je uvedena ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv. Na základě tohoto ustanovení nemusí být zahraniční osoby rušeny a na území České republiky opět zakládány. Zahraničním osobám to umožňuje jejich nepřetržité trvání.

Přemístěním sídla na naše území, se zahraniční osoba stává českou právnickou osobou, ke dni zápisu do obchodního rejstříku. Ve výpise z obchodního rejstříku je dále patrné, že zahraniční osoba přemístila své sídlo ze zahraničí. Právní poměry uvnitř této osoby se řídí dle právního řádu státu, ve kterém byla založena. Stanoveným právním řádem se řídí také ručení společníků či členů ve vztahu k třetím osobám, které ovšem nemohou být nižší,

než dle práva českého. Toto je rovněž důležité při ochraně třetích osob, pokud přijdou s touto osobou do právních vztahů.⁵⁰

4.3 Majetková účast v právnické osobě

Zahraniční osoby mají také možnost podílet se na vzniku a založení české právnické osoby nebo se mohou účastnit již v založené právnické osobě jako jeho jediný společník či člen této české právnické osoby. Toto podnikání spíše představuje určitý druh investice, než podnikání v pravém slova smyslu, neboť samotnou činnost vykonávají občané České republiky, kteří podnikají pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Zahraniční osoby mají při majetkové účasti nebo zakládání osoby právnické stejná práva a povinnosti jako občané čeští.

Majetkový podíl v české právnické osobě mohou zahraniční osoby nabývat dvěma způsoby. První možností je založením zcela nové české právnické osoby a druhá možnost je koupit nějaký podíl v již zavedené a fungující právnické osobě. Majetková účast zahraniční osob není českým právem nijak omezena a mohou v ní tedy tyto osoby nabývat i 100% podíl. Vloží-li tato osoba do společnosti, která má sídlo na území České republiky určitý vklad, který bude mít převážnou (či stoprocentní) účast, může tuto právnickou osobu plně ovládat, podílet se na jejím řízení nebo činit rozhodnutí o podstatných záležitostech.

Zahraniční právnická osoba může být majetkově účastna v české právnické osobě za předpokladu, že je způsobilá mít práva a povinnosti. Její tzv. osobní status se posuzuje podle práva státu, v němž byla tato osoba založena. Pokud má zahraniční PO právní způsobilost dle cizího práva, uznává se jí na našem území rovněž statut podnikatele.

Zahraniční fyzická osoba a její právní způsobilost se řídí dle státu, jehož je státním příslušníkem. V případě, že by nastala situace, že by tato osoba nebyla právně způsobilá např. k založení právnické osoby, stačí jí, aby byla k úkonu způsobilá dle práva českého.

Pokud chce zahraniční osoba založit na území České republiky zcela novou PO, může tak učinit už jedině dle českého právního řádu.⁵¹

Zakládá-li zahraniční osoba jako jediný zakladatel českou právnickou osobu, činí tak na základě podepsané zakladatelské listiny, není-li zákonem stanoveno, že tento dokument

---

⁵⁰ DOLECEK, Marek. Podnikání zahraničních osob podle živnostenského zákona ze dne 12. Ledna 2010 [online]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-v-podnikatelske-praxi/opu-podnikani-zahranicnich-osob-v-cr/1001817/55610/>

⁵¹ § 24 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

musí mít formu notářského zápisu⁵². Nutnou podmínkou je, aby podpisy na zakladatelské listině byly úředně ověřeny. Zahraniční osoba může také k založení právnické osoby na našem území zmocnit svého advokáta nebo osobu jinou na základě speciální plné moci. Na tomto dokumentu však musí být rovněž úředně ověřen podpis zahraniční osoby (zmocnitele) a dokument je přiložen jako příloha k zakladatelské listině.

Je-li právnická osoba zakládána více zahraničními zakladateli, musí být rovněž sepsána zakladatelská smlouva nebo smlouva společenská a opatřena podpisy všech zakladatelů (zahraničních osob). Podpisy musí být také úředně ověřeny.

Zahraniční osobě z majetkové účasti na české právnické osobě plynou také jistá práva a povinnosti. K povinnostem můžeme přiřadit např. povinnost splatit vklad ve stanovené lhůtě a v podmínkách uvedených ve společenské nebo zakladatelské smlouvě (listině). Nesplní-li tyto požadavky je povinen zaplatit úroky z prodlení ve výši 20% z nesplaceného vkladu (ve společenské smlouvě může být tato výše úroku stanovena i v jiných výších).

K právům zahraniční osoby patří např. podílet se na aktivitách společnosti, na jejich hospodářských výsledcích a další.⁵³

4.4 Zřízení organizační složky podniku

Výše uvedené zahraniční osoby (fyzické i právnické) si mohou na našem území založit také organizační složku svého podniku. Organizační složku podniku můžeme definovat jako samostatný útvar, funkčně i místně oddělený majetkovou částí podniku, která nemá právní subjektivitu, s celkovou vnitřní organizací, účetně spjatý s podnikem v cizí zemi a sloužící k provozování podnikatelské činnosti zahraniční osoby na území naší země. Prezentuje se pod názvem obchodní firmy (mateřská společnost) s dodatkem, že jde o organizační složku podniku. Můžeme říci, že se jedná se o vynikající obchodní prostředek z důvodu např. jednoduššího způsobu založení, daňové výhody a další.

Zahraniční osoba, která se rozhodne založit organizační složku svého podniku na našem území, musí před zahájením své podnikatelské činnosti podat návrh na zápis do obchodního rejstříku.

K podanému návrhu musí zahraniční osoba dále připojit:

---

⁵² Notářský zápis je vyhotoven každým notářem, kterému zahraniční osoba nebo jeho právní zástupce sdělí a doloží potřebné podklady a skutečnosti.

⁵³ DOLEČEK, Marek. Podnikání zahraničních osob v ČR ze dne 12. ledna 2010 [online]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-v-podnikatelske-praxi/opu-podnikani-zahranicnich-osob-v-cr/1001817/55610/>

- výpis z živnostenského nebo obdobného rejstříku v zemi svého bydliště, (netýká se všech zahraničních osob)
- doklad, potvrzující založení zahraniční právnické osoby např. daňové přiznání, výpis z bankovního účtu apod.,
- rozhodnutí statutárního orgánu o zřízení organizační složky na území České republiky,
- rozhodnutí o jmenování do funkce vedoucího organizační složky, jež budu odpovědný za jednání této organizační složky podniku na našem území,⁵⁴
- a další doklady uvedené výše.

Živnostenské oprávnění této zahraniční osobě vzniká právě v den zápisu do obchodního rejstříku a tento den musí být uveden ve výpise z živnostenského rejstříku. Výpis z živnostenského rejstříku může být vydán předběžně právnické osobě právě při zřizování organizační složky na našem území nebo zahraniční fyzické osobě (není občan EU, EHP a Švýcarska), která bude zakládat nový podnik nebo také zřizovat organizační složku podniku v ČR.

Podle českého práva zřizovaná organizační složka podniku nemá právní subjektivitu (není právním subjektem, tudíž nemůže nabývat práva a povinnosti) ani procesní způsobilost⁵⁵ (právě z důvodu chybějící způsobilosti k právním úkonům). Podnik je totiž věc hromadná⁵⁶ a věci jsou předmětem občanskoprávních (obchodněprávních) vztahů.⁵⁷ Podnik je tudíž objektem (předmětem) a ne subjektem. Z toho plyne, že podnik nemá právní subjektivitu a tudíž jí nemůže disponovat ani organizační složka podniku. Aktivní i pasivní oprávnění náleží podnikateli (zahraniční osobě), ale je mnoho výjimek např. vyhlášení konkursu zahraniční osoby či rozhodnutí exekuce na majetek zahraniční osoby se dotkne i organizační složky na našem území.⁵⁸

4.5 Statistické údaje a zhodnocení

Na základě výše uvedených informací jsme se dozvěděli, že cizinci mohou dle živnostenského zákona č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů podnikat stejným způsobem jako občané ČR za předpokladu, že splní náležitosti dané tímto zákonem, včetně

⁵⁴ § 13 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ Nemůže být účastníkem soudního řízení, samostatně jednat před soudem.

⁵⁶ § 5 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ § 118 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ DOLEČEK, Marek. Podnikání zahraničních osob v ČR ze dne 12. ledna 2010 [online]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-v-podnikatelske-praxi/opu-podnikani-zahranicnich-osob-v-cr/1001817/55610/>

předpisů souvisejících. Zahraniční osoby mohou na území České republiky provozovat podnikatelskou činnost jako zahraniční fyzické osoby nebo mohou zakládat právnické osoby (obchodní společnosti, družstva) či zřizovat organizační složky podniku na našem území, který mají v zahraničním státě.

V České republice dochází zpravidla každým rokem k nárůstu počtu zahraničních podnikatelů, jak uvádí tabulka č. 4.1.

Tabulka č. 4.1 Vývoj počtu zahraničních osob podnikajících na základě živnostenského zákona na území České republiky

Rok	Celkový počet platných živnostenských oprávnění		Podnikatelé podnikající na základě živnostenského zákona	
	Občané ČR	Cizinci	Občané ČR	Cizinci
1993	1 263 758	8 823	889 857	7 292
1994	1 595 077	19 858	1 113 920	18 540
1995	1 859 192	43 335	1 243 637	36 996
1996	2 294 052	54 745	1 470 845	45 498
1997	2 611 442	77 097	1 648 872	63 501
1998	2 592 239	52 687	1 590 810	43 244
1999	2 837 831	68 586	1 713 134	58 386
2000	3 001 820	72 471	1 783 203	61 340
2001	3 251 556	78 423	1 861 705	64 000
2002	3 402 149	75 661	1 908 306	60 532
2003	3 517 655	76 057	1 962 868	62 293
2004	3 637 442	80 827	1 983 285	65 219
2005	3 750 559	83 841	2 005 882	67 246
2006	3 837 725	80 724	2 030 759	65 722
2007	3 961 070	85 409	2 054 325	68 785
2008	2 815 400	84 488	2 112 424	77 158
2009	2 898 826	96 402	2 173 615	87 753
2010	3 009 443	101 429	2 233 474	90 983
2011	3 146 013	105 119	2 293 241	93 059

Zdroj: MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: Statistické údaje z den 12. února 2012 [online]. MPO [12. 2. 2012]. Dostupné z <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

K prvnímu poklesu (téměř o 1/3 oproti předcházejícímu roku) počtu zahraničních osob podnikajících na území České republiky podle živnostenského zákona došlo v roce 1998. Tento pokles byl zapříčiněn přijatou novelou, která stanovila přísnější povinnosti pro podnikatele, předložit povinné zákonem stanovené doklady o pobytu. Pokud povinné doklady o pobytu nebyly zahraničními osobami předloženy, živnostenské úřady těmto osobám rušily jejich živnostenská oprávnění. K dalšímu relativně vysokému počtu poklesu zahraničních osob došlo v roce 2002 na základě rovněž nabytí účinnosti přijaté rozsáhlé novely vydané ve sbírce zákonů v roce 1999 pod číslem 356, a současně došlo k účinnosti novely č.326/1999 Sb., která zpřísnila podmínky pro získání dlouhodobého víza za účelem podnikání na našem území.

Od roku 2003 zpravidla dochází k narůstání počtu zahraničních osob, které jsou držiteli živnostenského oprávnění. Pokles byl zaznamenán ještě v roce 2006, kdy došlo k přesunu dat z lokálních evidencí do nového centrálního evidenčního systému, což vedlo k vyřazení duplicitních informací z jednotlivých lokálních evidencí. Poslední pokles byl zaznamenán v roce 2008, kdy byla zavedena jedna volná živnost s 80 obory činností (původně 125), které způsobilo pokles počtu vydaných živnostenských oprávnění. Rok 2009 sebou přinesl nárůst počtu zahraničních podnikatelů o 10 595, což představuje něco přes 12% oproti roku předcházejícímu. V roce 2010 počet zahraničních podnikatelů dosáhl hranice téměř 91 tisíc, což představuje nárůst o 3,5 % a minulý rok 2011 došlo opět k nárůstu o 2,23 % na celkový počet zahraničních podnikatelů 93 059.

Co se týká občanů EU, EHP a Švýcarska tvoří většinu osob podnikajících na našem území státní příslušníci Slovenska, kterých bylo ke konci minulého roku 11 406. Dalšími státními příslušníky s platným živnostenským oprávněním byly občané Polska (1 712) a občané Německa (1636). Ostatní občané členských států Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska, kteří jsou držiteli živnostenského oprávnění, jsou uvedeni v tabulce č. 4.2. V tabulce nejsou uvedeni občané Lichtenštejnska, neboť ani jeden z těchto občanů nebyl držitelem živnostenského oprávnění na území naší republiky.

Tabulka č. 4.2 Držitelé živnostenských oprávnění k 31. 12. 2011
Občané členských států EU, EHP a Švýcarska

Stát	Občané EU, EHP a Švýcarska s živnostenským oprávněním		
	Celkem	Z toho muži	Z toho ženy
Slovensko	11 406	9032	2374
Polsko	1712	1129	583
Německo	1636	1285	351
Bulharsko	1141	892	249
Velká Británie	1064	909	155
Itálie	529	477	52
Rumunsko	445	372	73
Rakousko	410	337	73
Franci	328	243	85
Nizozemsko	222	185	37
Řecko	153	129	24
Litva	151	68	83
Maďarsko	124	99	25
Španělsko	118	92	26
Belgie	93	82	11
Irsko	93	75	18
Lotyšsko	71	35	36
Finsko	58	51	7
Švédsko	56	41	15
Švýcarsko	50	39	11

Stát	Občané EU, EHP a Švýcarska s živnostenským oprávněním		
	Celkem	Z toho muži	Z toho ženy
Slovensko	43	29	14
Dánsko	38	34	4
Portugalsko	21	16	5
Kypr	16	13	3
Estonsko	15	7	8
Norsko	12	8	4
Malta	6	4	2
Lucembursko	3	3	0
Island	2	2	0
Celkem	20 016	15 688	4328

Zdroj: MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: Počty podnikatelů dle občanství podnikajících v ČR ze dne 12. ledna 2012 [online]. MPO [12. 1. 2012]. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument77802.html>

Občané z EU, EHP a Švýcarska však tvoří pouze jednu pětinu všech zahraniční osob s živnostenským oprávněním. Celkový počet všech podnikatelů s živnostenským oprávněním je hodně ovlivněn občany z Ukrajiny, jichž bylo na našem území s platným živnostenským oprávněním ke konci roku 2011 evidováno 33 700. Další velmi početnou skupinu tvořili občané z Vietnamu 29 369. Tito občané mají zvýšený zájem podnikat na našem území z důvodu vstupu České republiky do Schengenského prostoru a výhodám, jež z něho pro tyto osoby vyplývají. U dalších státních příslušníků, již jsou držiteli živnostenského oprávnění a podnikají na našem území, jsou občané Ruska, jejichž počet je 1 713 a občané Moldavska s počtem 1 585 občanů ke konci roku 2011. Občané z ostatních zemí, kteří mají oprávnění podnikat na území České republiky podle ŽZ, jsou uvedeni v tabulce č. 4.3.

Tabulka č. 4.3 Držitelé živnostenských oprávnění k 31. 12. 2011
Občané mimo členské země EU, EHP a Švýcarska

Stát	Občané z tzv. třetích zemí s živnostenským oprávněním		
	Celkem	Z toho muži	Z toho ženy
Ukrajina	33 700	22 226	11 474
Vietnam	29 369	19 413	9 956
Rusko	1 713	794	919
Moldavsko	1 585	1 120	465
Spojené státy americké	808	581	227
Srbsko a Černá Hora	591	518	73
Bělorusko	441	207	234
Makedonie	368	343	25
Arménie	344	236	108
Uzbekistán	326	282	44
Bosna a Hercegovina	301	225	76
Chorvatsko	289	233	56
Kazachstán	289	140	149
Mongolsko	289	112	177

Stát	Občané z tzv. třetích zemí s živnostenským oprávněním		
	Celkem	Z toho muži	Z toho ženy
Čína	192	123	69
Alžírsko	160	157	3
Nigérie	132	123	9
Srbsko	132	113	19
Sýrie	124	118	6
Kanada	113	78	35
Ostatní	1 777	1 401	376
Celkem	73 043	48 543	24 500

Zdroj: MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: Počty podnikatelů dle občanství podnikajících v ČR ze dne 12. ledna 2012 [online]. MPO [12. 1. 2012]. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument77802.html>

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, zahraniční fyzické osoby z tzv. třetích zemí musí mít k podnikání na našem území dle živnostenského zákona uděleno povolení k pobytu (nad 90 dní či trvalé). Do konce roku 2010 vznikala živnostenská oprávnění těmto osobám až dnem zápisu do obchodního rejstříku, ale ostatním osobám⁵⁹ vznikalo živnostenské oprávnění u ohlašovacích živností již dnem ohlášení a u živností koncesovaných dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. K 1. lednu 2011 však vešla v účinnost novela živnostenského zákona pod číslem 427/2010 Sb. a živnostenské oprávnění a právo začít provozovat živnost vzniká těmto osobám rovněž dnem ohlášení živnosti obecnímu živnostenskému úřadu nebo dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Fyzická osoba však musí splnit všechny podmínky provozování živnosti včetně povoleného pobytu. Tato novela přispěla ke zlepšení podnikatelských podmínek zahraničních osob z tzv. třetích zemí na našem území, neboť vedla ke zkrácení doby zahájení samotného živnostenského podnikání.

Podrobnější rozpis všech podnikatelů podnikajících na našem území k 31. 12. 2011 je uveden v příloze č. 3.

V závěrečné kapitole jsme došli k závěru, že živnostenské oprávnění je zahraničním osobám udělováno téměř za stejných podmínek jako osobám českým. Základním rozdílem je udělení trvalého pobytu, které občané z tzv. třetích zemí musí mít, chtějí-li provozovat na území České republiky živnost. Další rozdíl můžeme nalézt v prokazování dokladů o odborné způsobilosti u živností řemeslných, vázaných a koncesovaných. Doklady, které byly získány studiem v zahraničí, musí být uznány příslušnými orgány (např. vysokou školou)

⁵⁹ Občané EU, občané států dohody o EHP, cizincům s trvalým pobytem, rodinným příslušníkům rezidentů s dlouhodobým pobytem, azylantům a občanům s doplňkovou ochranou.

za odpovídající ekvivalent k českému diplomu nebo vysvědčení. Další doklady, které jsou občany z tzv. třetích zemí předkládány, musí být úředně ověřeny a přeloženy do jazyka českého.

Tyto podmínky se netýkají osob, které jsou občany EU, EHP a Švýcarska. Tyto osoby jsou na základě přijaté tzv. euronovely považovány za osoby české.

5 Závěr

Závěr této práce je věnován shrnutí a zhodnocení současné platné právní úpravy živnostenského zákona, včetně podmínek stanovených k získání živnostenského oprávnění pro zahraniční osoby na území České republiky.

Základem drobného podnikání byly, jsou a pravděpodobně i budou řemesla. Rozvoj svobodného podnikání byl v minulosti sešňarován cechovními předpisy, které bránily rozvinout drobným podnikatelům své ekonomické aktivity a vydat se na cestu hospodářské soutěže. Bylo potřeba vytvořit určité liberalistické podnikatelské prostředí s určitými společně závaznými pravidly. Oblast živnostenského podnikání si prošla od svého počátku velmi dynamickým vývojem.

Právní úpravou současnou i minulou v rámci živnostenského podnikání jsme se věnovali v úvodní části této práce. Historicky prvním předpisem, který živnostenské podnikání začal upravovat v rámci hospodářské politiky a moderních potřeb podnikání té doby byl Zákon o živnostenském řádu ze dne 20. prosince roku 1859. Podle tohoto zákona mohli teoreticky všichni občané provozovat různé druhy živností, měli-li zaplacenou stanovenou daň. Významný zlom přineslo až přijetí živnostenského zákona ze dne 2. října 1991. V rámci právní úpravy živnostenského podnikání dochází k velmi četným a častým změnám, jež souvisejí i s jinými právními předpisy. Důkazem je to, že si tento zákon, který je obecným veřejnoprávním předpisem, prošel během své platnosti již celkem 126 novelizacemi. OBCH. Z., jež s tímto zákonem úzce souvisí, si prošel 76 novelizacemi. Živnostenský zákon významným způsobem ovlivňuje nejen podnikatelské prostředí v České republice, ale také podnikatelské aktivity jak fyzických, tak právnických osob, tuzemských i zahraničních.

Současnou platnou právní úpravu živnostenského podnikání bych po jeho důkladném prostudování ohodnotila spíše kladným způsobem. Jedná se o úpravu obecnou, která řeší komplexní podmínky jak vzniku živnosti, tak také jeho následnou kontrolu a dodržování předepsaných a stanovených podmínek. I v tomto případě se zde dají najít jisté problémy, které by se daly řešit jiným způsobem a možná lépe.

K základním pojmům živnostenského podnikání neodmyslitelně patří i živnostenské oprávnění. Držitelem živnostenského oprávnění se mohou stát fyzické i právnické osoby, tuzemské i zahraniční po splnění podmínek definovaných živnostenským zákonem a po splnění všech náležitostí při ohlašování živnosti nebo při podávání žádosti o koncesi. Jaké podmínky musí být osobami splněny, byly popsány v kapitole třetí této práce. Činnosti,

kteřé podléhají živnostenskému zákonu, musí splňovat základní pojmové znaky, kterými jsou soustavnost, samostatnost, činnost musí být vykonávána samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Osoby musí splnit podmínky všeobecné, kterými jsou způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost a zletilost. U některých živností musí být rovněž splněna podmínka odborné způsobilosti. U osoby nemohou existovat překážky, jež by bránily provozování živnosti, a současně se nemůže jednat o činnost, která je z živnostenského zákona vyloučena.

Závěrečná kapitola této práce se zabývala konkrétními náležitostmi, jež musí zahraniční osoba splnit při ohlášení živnosti nebo při podání žádosti o koncesi. Tento úkon může podnikatel učinit na obecním živnostenském úřadě (centrální registrační místo) či na kontaktním místě veřejné správy tzv. Czech Point. Má možnost zde vyplnit tzv. Jednotný registrační formulář pro FO nebo PO, pomocí kterého učiní podání k dalším úřadům v rámci České republiky (úřad práce, finanční úřad, správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně). Ohlašovatelé to ušetří mnoho času a pobíhání z jedné instituce do druhé. Po předložení veškerých nutných dokladů a splnění náležitostí provede živnostenský úřad zápis a podnikateli vydá výpis z živnostenského rejstříku.

Osoba, která je držitelem tohoto oprávnění má právo provozovat živnost na celém území České republiky a může se jednat o osoby fyzické nebo právnické, tuzemské či zahraniční (má universální charakter). Živnostenské oprávnění můžeme označit za oprávnění zcela osobní povahy, je územně i časově neomezeno, definitivní a je určeno ke konkrétnímu předmětu podnikání.

Věřím tomu, že se živnostenské podnikání bude těšit stále větší a větší oblibě jak tuzemských, tak zahraničních osob, jak tomu doposud nasvědčují statistické údaje držitelů živnostenských oprávnění.

Seznam použitých pramenů a literatury

BAIERL, Petr. *Vybrané kapitoly z obchodního a živnostenského práva*. 3. vyd. Praha: Armex, 2010. 124 s. ISBN 978-8086795-95-9.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: Cizinci: Zaměstnanost ze dne 20. března 2012 [online]. ČSÚ [20. 3. 2012]. Dostupné z http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_zamestnanost

DOLEČEK, Marek. Podnikání zahraničních osob v ČR ze dne 12. ledna 2010 [online]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-v-podnikatelske-praxi/opu-podnikani-zahranicnich-osob-v-cr/1001817/55610/>

FOLVARČNÁ, Andrea. *Malé a střední podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, a.s., 2005. 101 s. ISBN 80-86764-40-0.

HORIZNKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Praha: Anag, 2010. 409 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

HORIZNKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon a předpisy souvisící: s komentářem a příklady: podle stavu k 1. 7. 2008*. 12. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2008. 319 s. ISBN 978-80-7201-720-1.

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY. HKČR: Novela zákona o živnostenském podnikání ze dne 12. srpna 2011 [online]. HKČR [12. 8. 2011]. Dostupné z <http://www.komora.cz/170-11-novela-zakona-o-zivnostenskem-podnikani-zivnostensky-zakon-t-12-8-2011.aspx>

MAKALOVÁ, Dana. *Živnostenský zákon a prováděcí nařízení vlády s komentářem: úplně znění podle stavu k 1. 9. 2008*. 2. vyd. Praha: Informační centrum Čkai, 2008. 247 s. ISBN 978-80-87093-66-5.

MALÝ, Karel a kolektiv. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. přeprac. vyd. Praha: Leges, 2010. 640 s. ISBN 978-80-87212-39-4.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: Počty podnikatelů dle občanství podnikajících v ČR ze dne 12. ledna 2012 [online]. MPO [12. 1. 2012]. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument77802.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: Statistické údaje z dne 12. února 2012 [online]. MPO [12. 2. 2012]. Dostupné z <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MVČR: Vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé) ze dne 23. března 2012 [online]. MVČR [23. 3. 2012]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/vizum-k-pobytu-nad-90-dnu-dlouhodobě.aspx>

SRBOVÁ, Irena a Josef STAŠA. *Živnostenský zákon*. 4. vyd. Praha: C.H.Beck, 2005. 538 s. ISBN 80-7179-925-4.

ŠVARC, Zbyněk a kolektiv. *Základy obchodního práva*. 2. rozš.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. 432 s. ISBN 978-80-7380-144-1.

Vláda. Vláda: Nový živnostenský zákon usnadní podnikání ze dne 23. listopadu 2011 [online]. Vláda [23. 11. 2011]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/novy-zivnostensky-zakon-usnadni-podnikani-89800/>

Zákon č. 325 ze dne 23. prosince 1999 o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). In: Sbírka zákonů České republiky. 1999, částka 106, s. 7385-7405.

Zákon č. 40 ze dne 26. února 1964 občanský zákoník. In: Sbírka zákonů České republiky. 1964, částka 19, s. 202-248.

Zákon č. 513 ze dne 5. listopadu 1991 obchodní zákoník. In: Sbírka zákonů České republiky. 1991, částka 98, s. 2474-2565.

Zákon č. 634 ze dne 16 prosince 1992 o ochraně spotřebitelů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 130, s. 3811-3816.

Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1999, částka 106, s. 7406-7447.

Zákon č. 337 ze dne 5. května 1992 o správě daní a poplatků. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 70, s. 1913-1944.

Zákon č. 634 ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích. In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 215, s. 11415-11502.

Zákon č. 552 ze dne 6. prosince 1991 o státní kontrole. In: Sbírka zákonů České republiky. 1991, částka 104, s. 2732-2735.

Zákon č. 18 ze dne 10. prosince 2003 o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace). In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 7, s. 290-333.

Zákon č. 455 ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 1991, částka 87, s. 2122-2160. Dostupný také z <http://www.mpo.cz/dokument104038.html>

Zákon č. 570 ze dne 17. prosince 1991 o živnostenských úřadech. In: Sbírka zákonů České republiky. 1991, částka 109, s. 2851-2853.

Seznam tabulek

Tabulka č. 4.1	Vývoj počtu zahraničních osob podnikajících na základě živnostenského zákona na území České republiky
Tabulka č. 4.2	Držitelé živnostenských oprávnění k 31. 12. 2011 Občané členských států EU, EHP a Švýcarska
Tabulka č. 4.3	Držitelé živnostenských oprávnění k 31. 12. 2011 Občané mimo členské země EU, EHP a Švýcarska

Seznam zkratek

EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
OBCH.Z.	Obchodní zákoník
OBČ.Z.	Občanský zákoník
PO	Právnícká osoba
ŽZ	Živnostenský zákon

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha č. 1   Jednotný registrační formulář pro fyzické osoby
- Příloha č. 2   Jednotný registrační formulář pro právnické osoby
- Příloha č. 3   Počet podnikatelů dle státního občanství podnikajících v jednotlivých krajích
na území České republiky k 31. 12. 2011